www.alpinet.org

ghid montan

CIUCAŞ

descrierea traseelor

hartă detaliată

imagini explicate

proiectul Alpinet,
revistă de drumeţie, munte, natură
anul 11 / nr. 83, noiembrie 2007

INVITAȚIE

ÎN CARPAȚI

Trekking in Carpathians

Vă prezentăm - număr de număr -
enciclopedia geografică a României.
Cu foarte multe informaţii în premieră,
care coincid cu ceea ce găsiţi pe teren.
Aveţi la dispoziţie - număr de număr -
singura reprezentare fotografică explicată a ţării.

ghidurile nostre sunt ample
(excepţional ilustrate şi minuţios explicate),
cu date la zi şi hărţi actualizate: Retezat,
Făgăraşului, Bucegi, Măcin, Ciucaş, Latoriţei,
Ţibleş, Maramureşului, Parâng, Dobrogea

redactorul revistei (muntiicarpati@clicknet.ro; iic.alpinet.org)
caută printre cititori persoane dornice să ia parte la continuarea
unor ture de explorare montană şi/ sau speologică

Dacă vedeţi imaginile din revistă prea întunecate sau prea deschise
înseamnă că monitorul calculatorului dumneavoastră nu este reglat;
situaţia este uşor de remediat (dacă aveţi instalat Adobe Photoshop)
cu Start/ Control Panel/ Adobe Gama.

copiază GRATUIT
toate numerele şi ghidurile
revistei Invitaţie în Carpaţi
de la http://iic.alpinet.org

Editor:

alpinet.org

ISSN 1841 - 7957

redactor, tehnoredactor: Ică Giurgiu
(muntiicarpati@clicknet.ro, iic@alpinet.org, 683.51.03)

bannere: Ionuţ Nechita

© Reproducerea oricărui material din revistă, în scopuri comerciale, nu este permisă. Materialele angajează în general doar responsabilitatea autorilor.

publicitate: iic@alpinet.org

coperta 1 / first cover

Muchia de nord a Vârfului Ciucaş (1954 m), văzută din Poiana Tesla (traseele 1-3), zonă extraordinară de ţancuri.

foto: Dan Nedelea (Bucureşti)

Respectă natura!
Lasă doar urmele paşilor.
Ia numai fotografii.
Ucide doar timp.

Ia cu tine la drum revista Invitaţie în Carpaţi. Hărţile, pozele şi textul te vor ajuta să te bucuri de vacanţă.

Uită-te zilnic pe www.alpinet.org, ghidul tău montan.
Zilnic găseşti
multe informaţii şi imagini noi.

Sumarul revistei este deschis celor care transmit informaţii (ştiri, fotografii, articole, monografii).

contact: iic@alpinet.org, telefon 683.51.03

Autorii acceptă că publicarea materialelor nu aduce deocamdată venituri materiale.

Înscrie-te (la www.alpinet.org)
pe lista alpinet2k.
Primeşti zilnic, gratuit, noi ştiri de la munte,
de la cei care umblă pe munte.

nr. 83, noiembrie 2007

Munţii Ciucaş

Trasee şi poteci (cu imagini explicate) .. pag. 4-46

Harta masivului ..... pag. 8-13

Speologie ..... pag. 46-47

Creasta principală, iarna (cu imagini explicate)
..... pag. 48-66

sumarul revistelor Invitaţie în Carpaţi
..... pag. 67-70

Floare de colţ în Munţii Ciucaş.
foto: Sorin Tomuţiu (Reghin)

Din Poiana Tesla (traseele 1-3), vedem partea de nord a Vârfului Ciucaş (1954 m).
foto: Ică Giurgiu

Aveţi la îndemână un nou ghid al Munţilor Ciucaş. El vă oferă - în premieră - o strânsă conexiune între enumerarea traseelor, hărţi, imagini şi explicaţiile de pe imagini. Acum puteţi alege din vreme parcursul care vi se potriveşte, vă puteţi orienta mai uşor în teren şi după excursie vă este mai la îndemână să rememoraţi locurile pe unde aţi călătorit.

Pozele prezente pot fi înlocuite în viitoarea ediţie cu variante surprinse - inclusiv de Dvs. - în momente mai favorabile ca lumină; şi pot fi completate cu imagini care să ajute şi mai generos la cunoaşterea acestor munţi. Textele şi hărţile vor fi periodic actualizate.

Vă invităm să vă aduceţi contribuţia la ediţiile următoare, inclusiv prin descrierea variantelor de iarnă sau a parcursurilor inedite. Orice hartă sau schiţă (topografică, geologică, speologică etc.) care pot completa prezentările care urmează vor fi introduse în ediţiile viitoare. Toţi autorii vor fi explicit menţionaţi.

Trasee şi poteci din Munţii Ciucaş

1.1 Leontin Şuteu

2 Radu Hera

3 Dan Nedelea

1.2 Ică Giurgiu

4 Sorin Tomuţiu

hartă: **Leontin Şuteu** (Oradea), **Ică Giurgiu** (Bucureşti) (foto 1.1 şi 1.2)

au colaborat cu texte: **Radu Hera** (Bucureşti/ foto 2), **Dan Nedelea** (Bucureşti/ foto 3), **Aurel Popescu** (Bucureşti) au fost folosite informaţii despre masiv afişate pe lista de discuţii alpinet2k a site-lui www.alpinet.org; mulţumiri lui **Cezar Partheniu** (Bucureşti), **Dinu şi Marlene Mititeanu** (Cluj-Napoca), **Emi Cristea** (Braşov), **Marius Hălmăgeanu**

fotografii: **Radu Hera** (Bucureşti), **Sorin Emil Tomuţiu** (Reghin/ fotografia 4), **Dan Nedelea** (Bucureşti), **Andrei Samoil** (Bucureşti), **Ică Giurgiu** (Bucureşti), **Florin Teodor Andronache** (Alpinet), **Matei Claudiu** (Bucureşti), **Nicolae Constantin Hrib** (Bucureşti), **Dan Tăuţan** (Cluj-Napoca/ Alpinet), **Eugen Roman** (Hunedoara), **Raul Darie** (Alpinet), **Bogdan Cârstina** (Alpinet), **Cris D** (Alpinet), **Daniel Anghel** (Alpinet), **Vlad Berliba** (Alpinet), **Georgiana Stoian** (Alpinet), **Alex Claudiu** (Alpinet)

text, colaţionare date şi explicaţii foto: **Ică Giurgiu** (Bucureşti)

Turism

Semnele turistice din Munţii Ciucaş sunt în general sub necesarul care să asigure o parcurgere fără dificultăţi de orientare; pentru perioada de iarnă ajutorul pe care ni-l aduce reţeaua de marcaje se diminuează, multe semne şi poteci dispărând sub zăpadă sau gheaţă. Tăbliţele indicatoare sunt încă insuficiente faţă de intersecţiile unde este nevoie de un astfel de ajutor; stâlpii de marcaj sunt insuficienţi pentru perioadele cu vreme rea. Şi în acest masiv, ca şi în multe alte părţi ale ţării, se refac din când în când marcaje sau se fac marcaje noi (uneori doar parţial); cu extrem de rare excepţii, marcatorii nu anunţă publicul larg despre rutele vopsite.

Timpii de parcurs pe care îi indicăm sunt orientativi; sunt daţi intenţionat pentru persoane cu condiţie fizică şi cunoştinţe montane de nivel mediu; aceşti timpi pot creşte sau scade, uneori foarte mult, în funcţie de starea noastră fizică din ziua respectivă, greutatea bagajului, evoluţia meteo, compatibilitatea echipamentului personal cu realităţile de moment.

În zona înaltă a traseelor turistice sursele de apă nu sunt (de obicei) la îndemână.

La descrierea traseelor, când ne referim la perioada de iarnă înţelegem - pentru altitudini de peste 1700 de metri - un interval ce poate debuta în octombrie şi se termină în mai. Ninsori cad, nu de puţine ori, şi între lunile mai şi septembrie, aducând imediat dificultăţile sezonului rece, chiar dacă numai pentru câteva ore.

Aversele de ploaie sau descărcările electrice pot crea disconfort şi stres da-

5 Extras din *Romania, tourist map*, Ministerul Turismului, 1989; variantă de hartă care include pe teritoriul Munţilor Ciucaş şi Munţii Grohotiş.

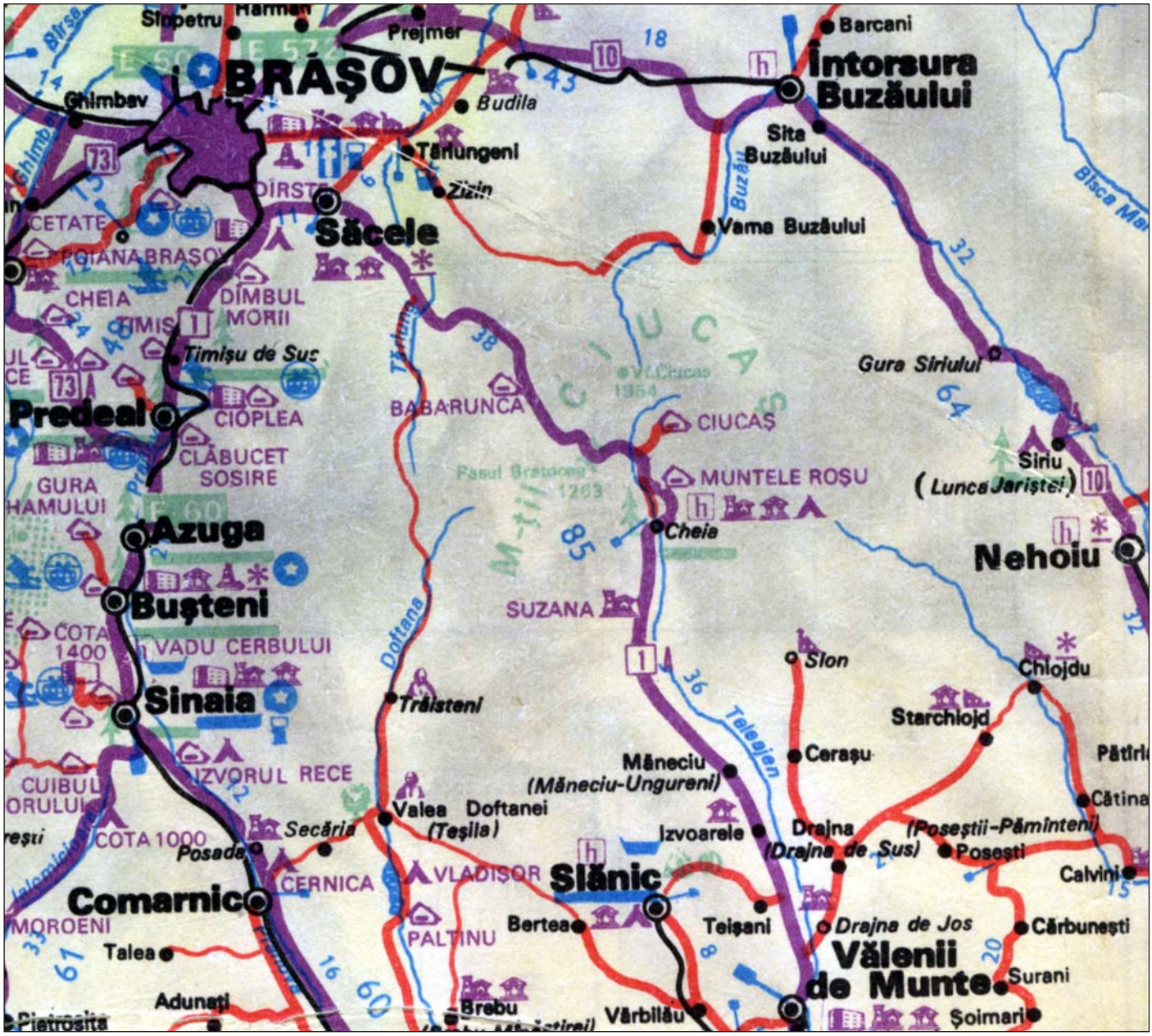

că suntem departe sau nu putem repede ridica un adăpost potrivit.

Harta pe care o alăturăm (imaginea 6) este utilă pentru cunoaşterea destul de bună a masivului. Multe areale extrem de atrăgătoare de pe cuprinsul ei pot fi descoperite, chiar în imediata vecinătate a traseelor marcate, numai dacă ne rezervăm timp suficient ca să cunoaştem spectaculoasa ofertă de peisaj a Munţilor Ciucaş.

Dacă ieşiţi din potecile marcate, acordaţi respect mediului înconjurător; nu distrugeţi natura, nu faceţi zgomot inutil, nu lăsaţi pe munte gunoaie. Schimbările de semne turistice faţă de descrierile de mai jos şi problemele pe care le întâlniţi pe trasee sau pe căile fără marcaje vă rugăm să ni le semnalaţi; pentru că apar mereu modificări, noi le vom transmite - prin intermediul revistei Invitaţie în Carpaţi - celor interesaţi de munte. Dacă dumneata beneficiezi gratuit de ceea ce au comunicat antemergătorii, de ce să nu ajuţi la circulaţia informaţiei?

Recomandare: experimentaţi sau începători în ale muntelui, folosiţi, dacă aveţi autoturism, drumurile şi căile forestiere pentru a sosi în imediata vecinătate a muntelui, pentru a descoperi discret zone de care altfel cu greu v-aţi apropia; nu lăsaţi maşina nepăzită, uitaţi acasă sursele de zgomot şi fum. Muntele nu se bucură de gunoaie, gălăgie, mirosuri străine puternice!

Din Bucureşti sunt curse de autobuz/ microbuz până la Cheia (sau Măneciu), din autogările Filaret şi Basarab; trebuie sunat la autogări pentru a afla orarul curselor şi modul de rezervare a locurilor.

*

Fie că sunteţi începători sau experimentaţi în ale muntelui nu trebuie să insistaţi în a depăşi anumite limite de prudenţă atunci când vremea, echipamentul sau posibilităţile de moment ale grupului sunt potrivnice ţelurilor pe care vi le-aţi fixat. Nu este ruşine să ne întoarcem uneori din drum, muntele ne va aştepta să revenim în condiţii mult mai prielnice. Nu vă gândiţi că "dacă nu mai pot, chem salvamontul"; asta este cu adevărat ruşinos.

(În caz de situaţie extremă pe munte puteţi apela 112 - gratuit, din orice reţea - sau dispeceratul salvamont, la 0725.82.66.68 şi 0 - salvamont.)

Harta

Harta din acest ghid (imaginea 6) a fost făcută plecând de la planul publicat în februarie 2005, pe www.alpinet.org, de Leontin Şuteu (din Oradea); ea are ca fundal un caroiaj pentru localizarea poziţiei cu ajutorul GPS-ului. Ică Giurgiu a adus multe completări şi modificări hărţii; desigur, faptul că a existat un plan pe care acestea s-au adăugat a uşurat considerabil munca de actualizare.

Din înscrisurile existente au fost eliminate părţi pe care le-am considerat nerelevante (exemplu: Vf. Ciucaş 1954 m a devenit Ciucaş 1954). Toponimia a fost completată; am actualizat cote şi am completat reţeaua de cote de pe hartă. Văi şi nume de văi au fost adăugate pe reţeaua hidrografică. A fost completată şi corectată reţeaua de marcaje existentă pe harta din 2005.

Toponimul Ţiglăi a fost preferat de noi (pe hartă şi în text) variantelor Tigăi, Ţigăi (vezi Rodica Maria Niculescu - Ciucaş - colecţia Munţii Noştri, Editura Sport-Turism, Bucureşti, 1986, pagina 37).

Oricine străbate masivul ne poate transmite modificările/ îmbunătăţirile/ actualizările pe care le consideră necesare pentru ca harta să arate şi mai utilă la viitoarea ediţie; toate persoanele care aduc corecturi hărţii vor fi explicit menţionate.

Harta masivului este împărţită în 6 foi numerotate (vezi cifra pusă deasupra foilor, în centru) care se alătură ca în aşezarea de mai jos:

1 2 3
4 5 6.

Trasee cu GPS

Încă sunt puţin utilizate la noi - de către cei care merg pe munte (în principal din cauza costului şi accesului încă limitat la sursele topografice necesare) - aparatele GPS (care arată coordonatele geografice şi altitudinea cu ajutorul sateliţilor). Un avantaj extrem de important pe care ni-l oferă aceste aparate este indicarea direcţiei de urmat inclusiv pe vreme nefavorabilă, fără vizibilitate, sau noaptea.

Pe site-ul www.alpinet.org există înscrise cordonatele a multe trasee turistice pe care s-a mers cu GPS-ul. Pentru Munţii Ciucaş - ne spune Cătălin Olteanu - accesaţi informaţiile culese la: http://alpinet.org/main/poteci/gps_ro_zonaid_26.html.

Tot pe www.alpinet.org aveţi o colecţie de articole, ştiri şi imagini despre excursiile şi turele din Munţii Ciucaş realizate de persoane care au dorit şi au avut posibilitatea să transmită şi altora elementele observate pe teren: http://alpinet.org/main/poteci/about_ro_id_26.html.

Trasee

enumerare de la vest spre est

1. Podul Teslei (845 m) - Poiana Tesla (1450 m)

Cruce roşie; semne insuficiente până în Şaua Tesla. 1-1½ ore. Iarna poate avea porţiuni dificile. Imagini: 27, 28, 33-36.

La ieşirea din Poiana Tesla spre Podul Teslei este nevoie de mai multă atenţie pentru a găsi continuarea traseului cruce roşie. Ajungem la un stâlp vopsit în galben şi negru, fără marcaj sau tăbliţă. De aici coborâm uşor spre dreapta, la un grup de 8-9 brazi; pe unul din ei sunt aplicate două cruci roşii; de la acest grup (Vf. Tesla este chiar la nord) înaintăm spre pădure, ajungem la un izvor sărăcuţ, intrăm în pădure şi marcajul este apoi des şi clar. (Aurel Popescu, Bucureşti)

2. Poiana Tesla (1450 m) - Valea Dălghiu

Cruce albastră. 1 ore. Imagini: 7, 27, 28, 33-36.

3. cabana Babarunca (908 m) - Poiana Tesla (1450 m) - Şaua Ţiglăi (1745 m)

Bandă roşie, apoi şi cruce roşie; semne insuficiente până în Şaua Tesla. 3-4 ore. Iarna are porţiuni dificile sau

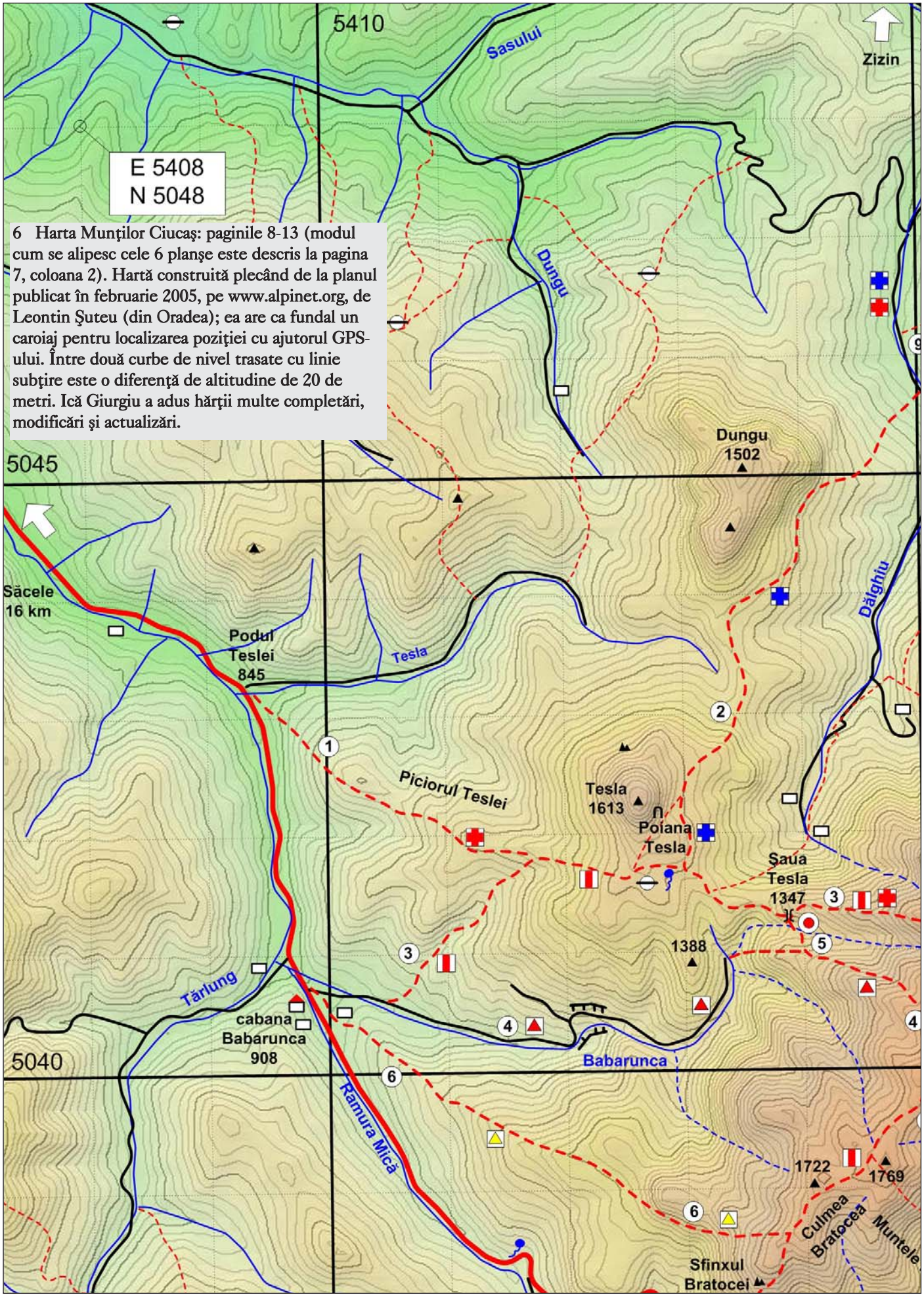

6 Harta Munţilor Ciucaş: paginile 8-13 (modul cum se alipesc cele 6 planşe este descris la pagina 7, coloana 2). Hartă construită plecând de la planul publicat în februarie 2005, pe www.alpinet.org, de Leontin Şuteu (din Oradea); ea are ca fundal un caroiaj pentru localizarea poziţiei cu ajutorul GPS-ului. Între două curbe de nivel trasate cu linie subţire este o diferenţă de altitudine de 20 de metri. Icâ Giurgiu a adus hărţii multe completări, modificări şi actualizări.

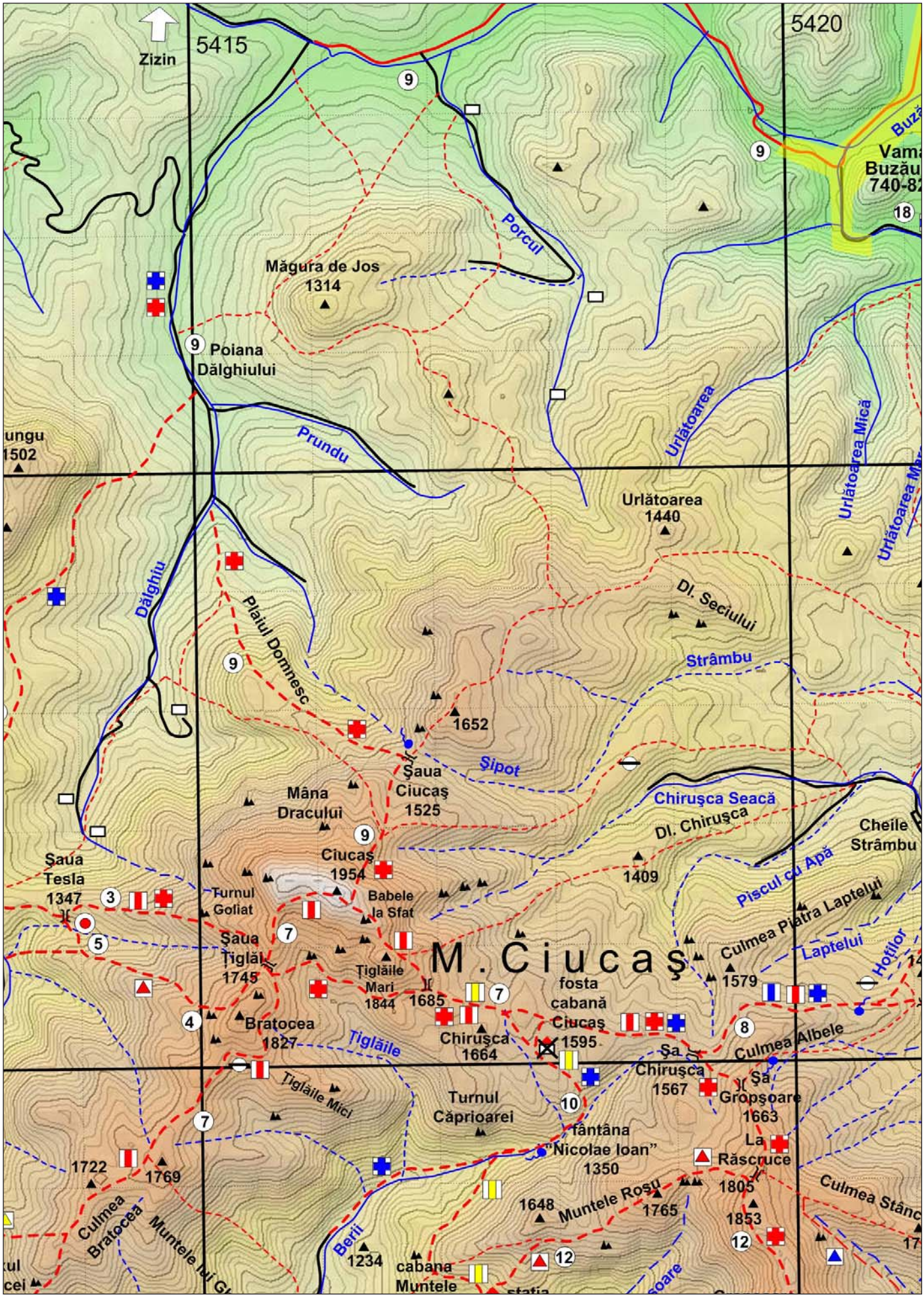
Zizin
5415
5420
9
Măgura de Jos
1314
Porcul
9 Poiana
Dălghiului
Prundu
Urlătoarea
Urlătoarea Mică
Urlătoarea
1440
Dl. Seciului
Strâmbu
Dălghiu
Platul Domnesc
1652
Şipot
Şaua
Ciucaş
1525
Mâna
Dracului
Chiruşca Seacă
Dl. Chiruşca
Cheile
Strâmbu
Ciucaş
1954
1409
Şaua
Tesla
1347
Turnul
Goliat
Babele
la Sfat
Piscul cu Apă
Culmea Piatra Laptelui
Laptelui
Şaua
Ţiglăi
1745
M. Ciucaş
Culmea
1579
Hoţilor
Ţiglăile
Mari
1844
1685
fosta
cabană
Ciucaş
1595
Bratocea
1827
Chiruşca
1664
Ţiglăile
Culmea Albele
Şa
Chiruşca
1567
Şa
Gropşoare
1663
Ţiglăile Mici
Turnul
Căprioarei
fântâna
"Nicolae Ioan"
1350
La
Răscruce
1805
1722
1769
Culmea
Bratocea
Muntele lui G
Muntele Roşu
1765
1648
1853
Culmea Stânc
Berii
1234
cabana
Muntele
12
alpinet.org
9
ghidul tău montan

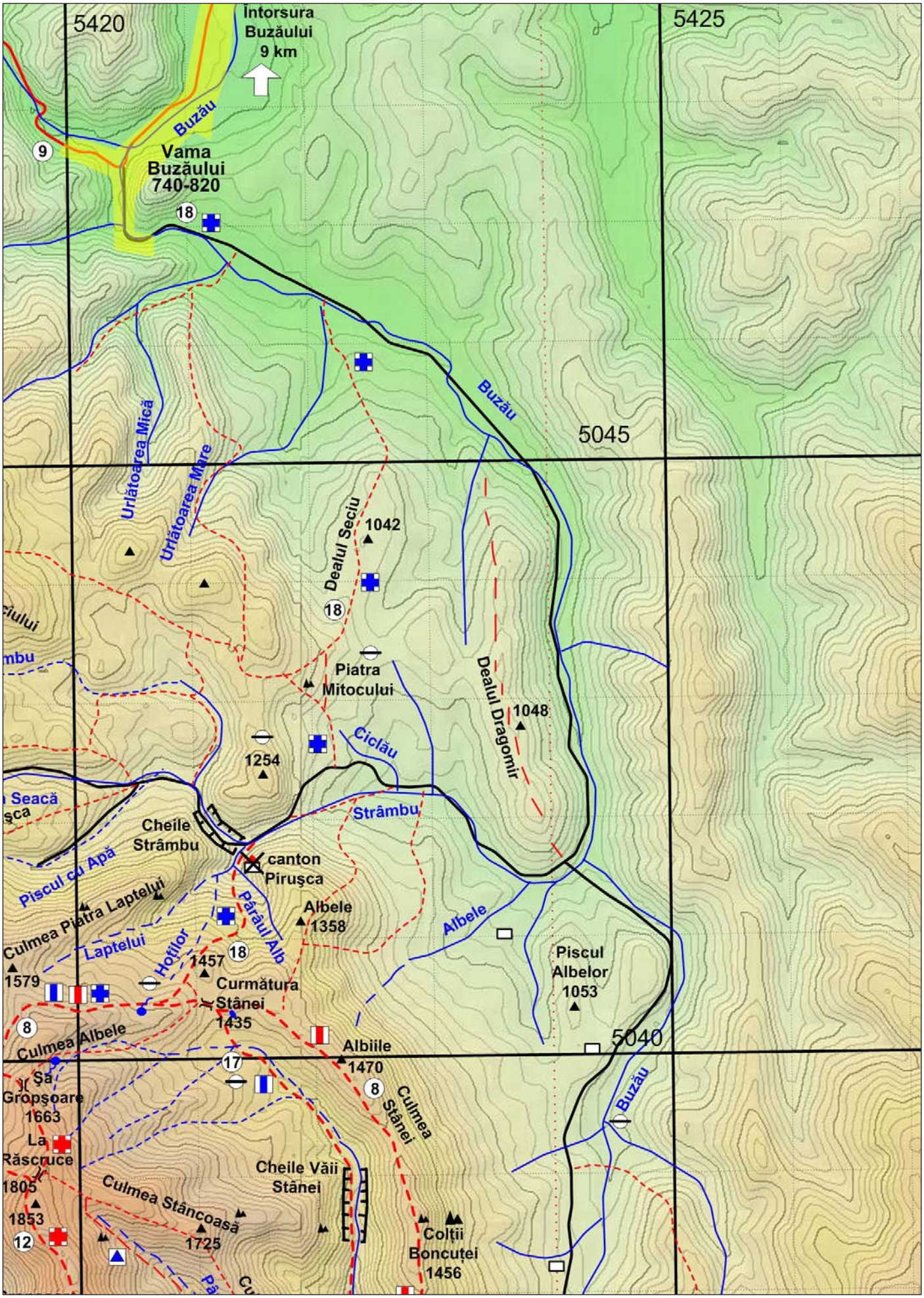
5420
5425
5045
5040
Întorsura Buzăului 9 km
Buzău
Vama Buzăului 740-820
Urlătoarea Mică
Urlătoarea Mare
Dealul Seciu
1042
Piatra Mitocului
Dealul Dragomir
1048
Ciclău
1254
Strâmbu
Cheile Strâmbu
canton Piruşca
Piscul cu Apă
Culmea Piatra Laptelui
Laptelui
Hoţilor
Pârâul Alb
Albele 1358
Albele
1457
Curmătura Stânei 1435
1579
Culmea Albele
Piscul Albelor 1053
Albiile 1470
Culmea Stânei
Buzău
Şa Gropşoare 1663
La Răscruce
1805
1853
Culmea Stâncoasă
1725
Cheile Văii Stânei
Colţii Boncuţei 1456

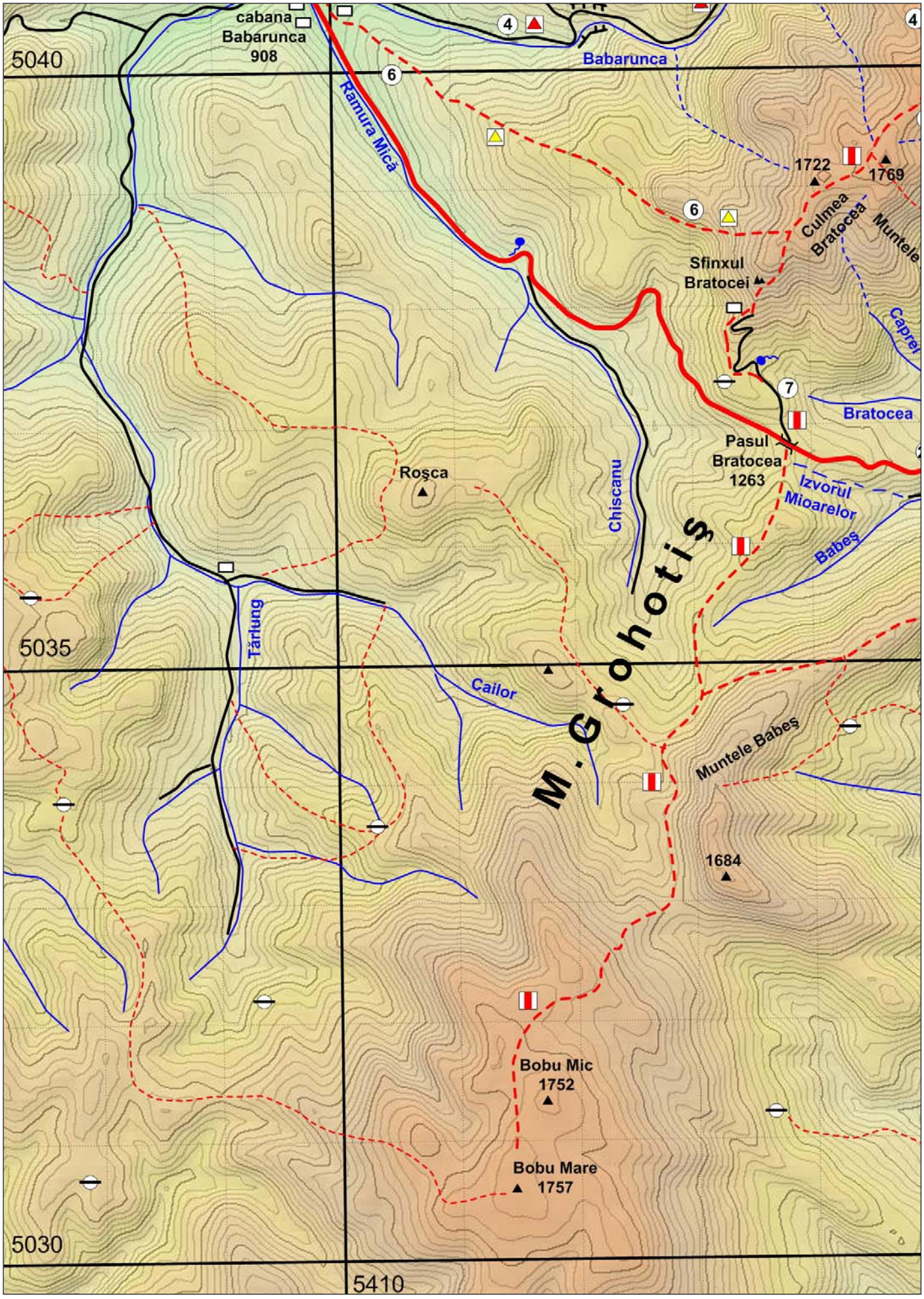
cabana
Babarunca
908
5040
Babarunca
Ramura Mică
1722
1769
Culmea Bratocea
Muntele
Sfinxul
Bratocei
Caprei
Bratocea
Pasul
Bratocea
1263
Izvorul
Mioarelor
Babeş
Roşca
Chiscanu
M. Grohotiş
Tărlung
5035
Cailor
Muntele Babeş
1684
Bobu Mic
1752
Bobu Mare
1757
5030
5410

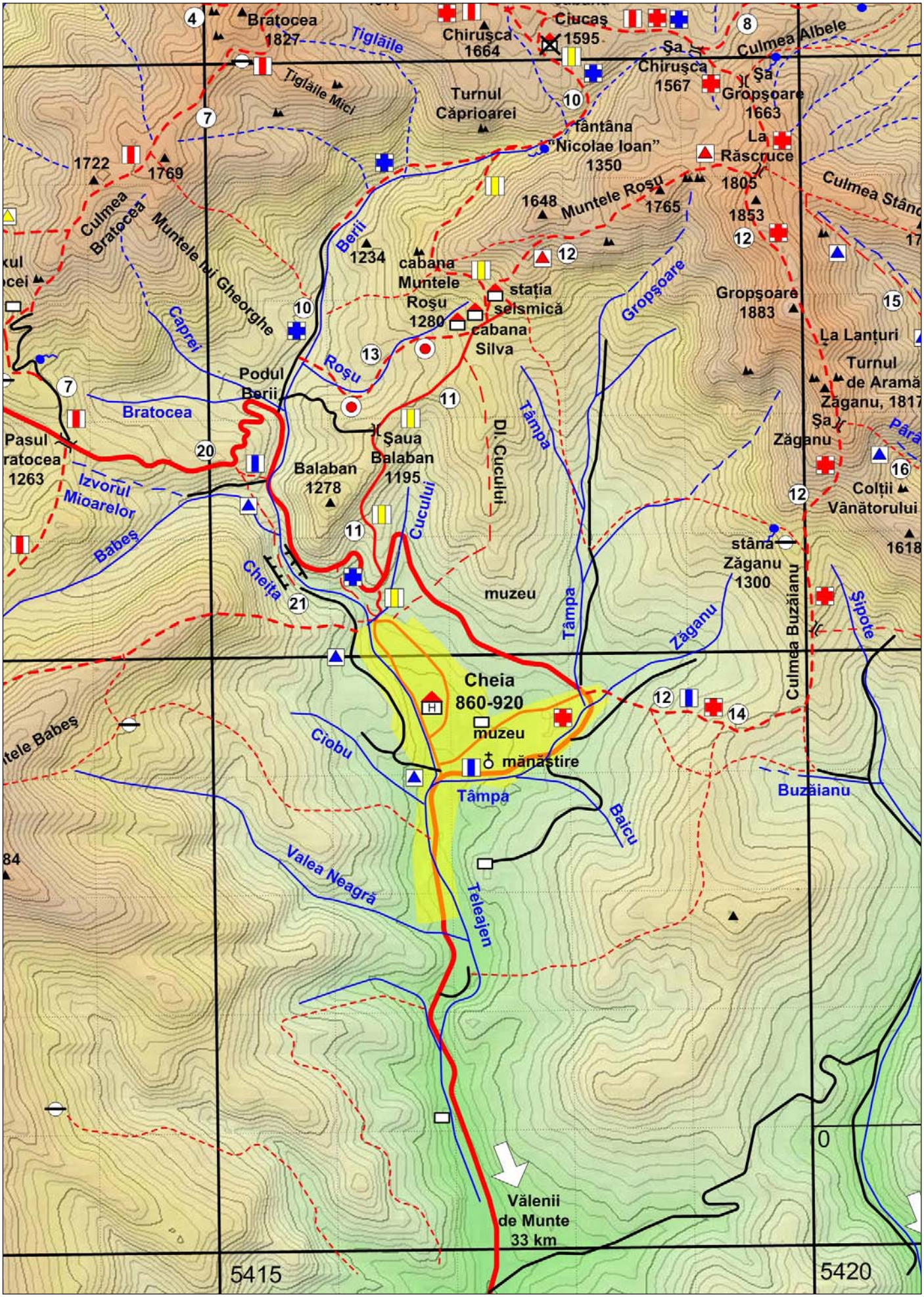
Bratocea 1827
Tiglăile
Tiglăile Mici
Chiruşca 1664
Ciucaş 1595
Şa Chiruşca 1567
Culmea Albele
Şa Gropşoare 1663
La Răscruce 1805
Turnul Căprioarei
fântâna "Nicolae Ioan" 1350
1722
1769
Culmea Bratocea
Muntele lui Gheorghe
1648
Muntele Roşu 1765
1853
Culmea Stânc
Berii
1234
cabana Muntele Roşu 1280
staţia selsmică
cabana Silva
Gropşoare
Gropşoare 1883
La Lanţuri
Turnul de Aramă
Zăganu, 1817
Şa Zăganu
Păra
Caprei
Roşu
Podul Berii
Bratocea
Pasul Bratocea 1263
Şaua Balaban 1195
Balaban 1278
Dl. Cucului
Tâmpa
Izvorul Mioarelor
Babeş
Cucului
Colţii Vânătorului
1618
stâna Zăganu 1300
Cheia
muzeu
Şipote
Zăganu
Culmea Buzăianu
Cheia 860-920
muzeu
mănăstire
Ciobu
Tâmpa
Buzăianu
Baicu
Valea Neagră
Teleajen
Vălenii de Munte 33 km
5415
5420

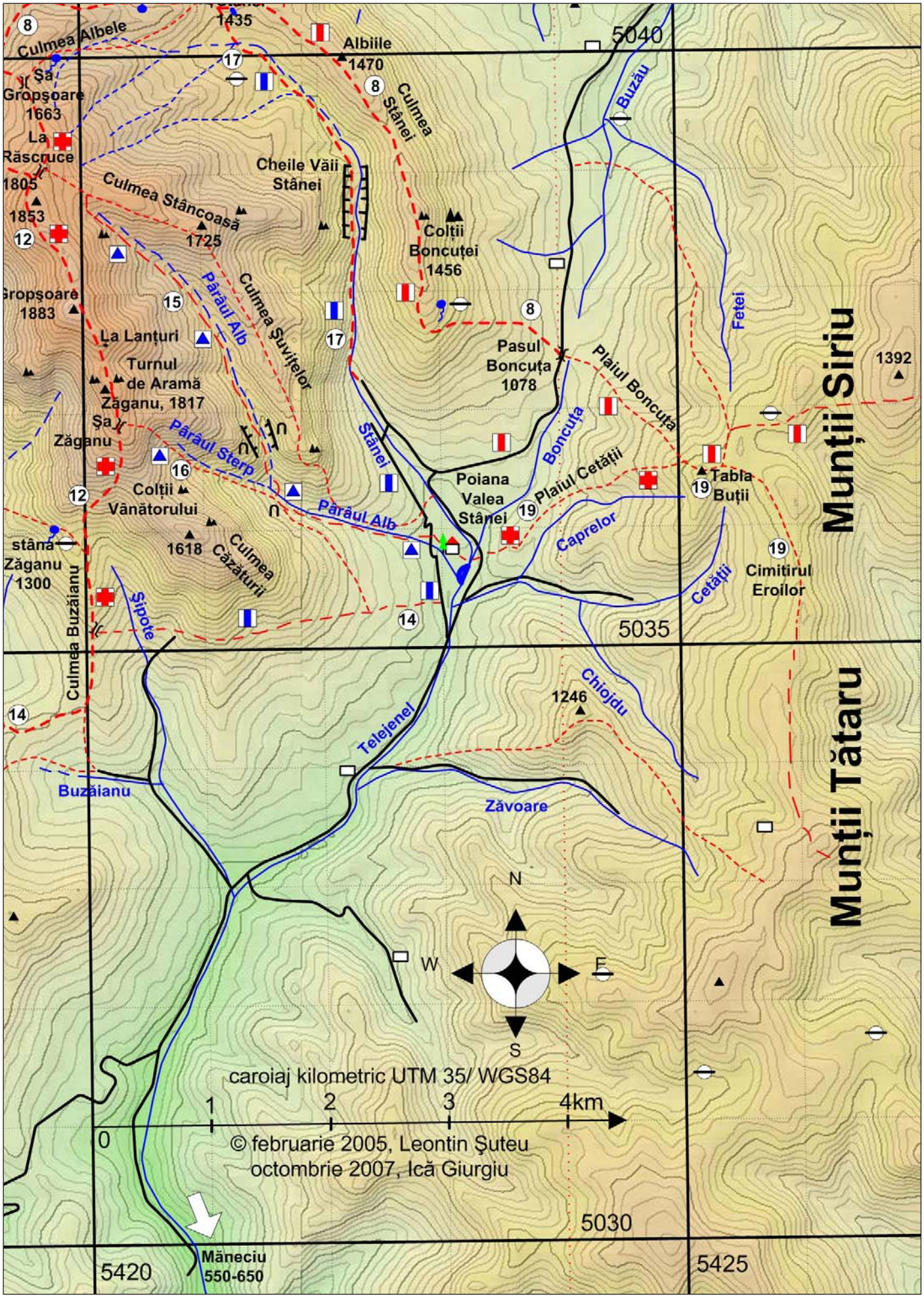
Culmea Albele
1435
Albiile
1470
Culmea Stânei
5040
Buzău
Şa Gropşoare
1663
La Răscruce
1805
1853
Cheile Văii Stânei
Culmea Stâncoasă
1725
Coltii Boncuței
1456
Gropşoare
1883
Pârâul Alb
Culmea Șuvițelor
La Lanțuri
Turnul de Aramă
Zăganu, 1817
Pasul Boncuța
1078
Plaiul Boncuța
Fetei
Munții Siriu
1392
Şa Zăganu
Pârâul Sterp
Stânei
Boncuța
Poiana Valea Stânei
Plaiul Cetății
Tabla Buții
Colții Vânătorului
1618
Culmea Căzăturii
Pârâul Alb
Caprelor
Cimitirul Eroilor
stâna Zăganu
1300
Culmea Buzăianu
Șipote
Cetății
5035
1246
Chiojdu
Telejenel
Buzăianu
Zăvoare
Munții Tătaru
N
W
E
S
caroiaj kilometric UTM 35/ WGS84
0
1
2
3
4km
© februarie 2005, Leontin Şuteu
octombrie 2007, Ică Giurgiu
5030
5420
Măneciu
550-650
5425

7 Versantul nordic al Ciucaşului, văzut din Poiana Dălghiu (traseul 9); spre stânga vârfului, izolată, uriaşa Mână a Dracului.
foto: Dan Nedelea (Bucureşti)

periculoase. Imagini: 27-36, 57.

Atunci când - venind pe cruce roşie dinspre Şaua Ţiglăi - intrăm în poiana din Şaua Tesla, spre stânga observăm, mai jos, o potecă clară, orientată aproximativ est-vest, paralelă cu culmea; pe această potecă, spre vest, găsim marcajul cruce roşie spre Poiana Tesla; spre est pleacă marcajul punct roşu, către Valea Babarunca. În acest punct, când venim dinspre Poiana Tesla spre Şaua Ţiglăi, putem fi derutaţi pentru că înainte de poiana din Şaua Teslei era cruce roşie iar după poiană mergem pe punct roşu. Ca să găsim crucea roşie spre Şaua Ţiglăilor vom urca din poiana din Şaua Tesla până pe linia culmii, pe care o urmăm spre est; înainte de intrarea în pădure găsim marcajul, cam şters, pe un pomişor; intrăm în pădurea mai deasă la început, unde marcajul este bun. (Aurel Popescu, Ică Giurgiu, Bucureşti)

4. cabana Babarunca (908 m) - Valea Babarunca - Şaua Ţiglăi (1745 m)

Triunghi roşu; semne insuficiente. 3-4 ore. Iarna are porţiuni dificile sau periculoase. Imagini: 25-28, 34, 35, 57.

Marcajul începe pe drumul forestier de pe Valea Babarunca şi este destul de galben la început, din cauza vechimii. Chiar înainte de Cheile Babarunca lipsa semnelor ne poate păcăli; la prima ramificaţie a drumului direcţia bună pentru noi este spre dreapta, într-un cot net de 180 grade; tocmai acolo semnul (aplicat sus, pe un perete de stâncă de pe stânga drumului în sensul nostru de mers) este cam şters, greu vizibil.

După ce se termină drumul forestier şi intrăm pe poteca prin pădure, într-o porţiune unde arborii boltesc întune-cos deasupra căii noastre de înaintare, se desprinde către înapoi, urcând, o potecă îngustă, greu de observat printre brazii care o strâng, marcată cu punct roşu (către Şaua Tesla).

Peste arborii din pădurea prin care trecem vedem către stânga forme spectaculoase din conglomerat, masive, din malul drept geografic al văii care ne separă de traseul marcat cu cruce roşie şi bandă roşie (aflat la nord de noi). Ieşim din pădure şi ajungem în porţiunea cu vegetaţie joasă, prin care poteca urcă, pe sub colţii Muntelui Bratocea, până în Şaua Ţiglăi. (Ică Giurgiu, Andrei Samoil, Cristina Lazăr, Alexandru Cristal)

5. Valea Babarunca - Şaua Tesla (1347 m)

Punct roşu; marcaj insuficient. Iarna poate avea porţiuni dificile.

6. cabana Babarunca (908 m) - Culmea Bratocea

Triunghi galben; semne insuficiente. 2-3 ore. Iarna poate avea porţiuni dificile.

7. Pasul Bratocea (1263 m) - Culmea Bratocea - Vf. Ciucaş (1954 m) - fosta cabană Ciucaş (1595 m)

Bandă roşie; semne insuficiente pe timp de iarnă. 4-5 ore. Iarna are porţiuni dificile sau periculoase. Imagini: 10, 12-24, 29, 30, 45, 59.

Dacă vremea este senină şi lumina favorabilă, avem perspective deosebite spre toate punctele cardinale, putând

8 Mâna Dracului (traseul 9); în depărtare se întrezăresc Masivele Piatra Mare şi Postăvaru.
foto: Dan Nedelea (Bucureşti)

vedea atât detalii seminificative ale masivului cât şi munţii din preajma sa.

8. fosta cabană Ciucaş (1595 m) - Şaua Chiruşca (1567 m) - Curmătura Stânei (1435 m) - Culmea Stânei - Pasul Boncuţa (1078 m)

Bandă roşie. 5-6 ore. Iarna poate avea porţiuni dificile.

Pe vreme bună, perspective frumoase asupra unor particularităţi peisagistice ale masivului. Imagini: 16, 55, 56, 59, 60, 61.

9. Vf. Ciucaş (1954 m) - Şaua Ciucaş (1525 m) - Poiana Dălghiului - Vama Buzăului

Cruce roşie. 4-4½ ore. Iarna are porţiuni dificile sau periculoase. Imagini: 7, 8, 9, 64.

Peisajul este extrem de spectaculos/fotogenic; traseul merită a fi parcurs în ambele sensuri, pe vreme bună, de preferat întâi în sezonul fără zăpadă.

Mâna Dracului

Dan Nedelea (Bucureşti)

Izvorul Buzăului se găseşte "oficial" la întâlnirea culmilor Munţilor Ciucaşului şi Tătarului. De aici apa pleacă spre nord, întărită din dreapta (est) de Buzăel (Buzoel), dar mai ales din stânga (vest) de afluenţi trăgându-şi puterea din Ciucaş: Strâmbu, Urlătoarea, Dălghiu. Intrată, nu mult mai la vale, într-un relief ca de podiş, albia Buzăului ezită să-şi păstreze direcţia şi se abate, meandrat, întâi spre est, apoi aproape spre sud, hotărâtă să taie munţii.

Aşa se face că locul respectiv a fost denumit Întorsura Buzăului. În depresiunea de aici, unul din polii frigului în România, este aşezat acum oraşul Întorsura Buzăului. La el se poate ajunge cel mai uşor de la Braşov: cu trenul, până la cap de linie, 36 km, dintre care aproape 5 km prin cel mai lung tunel din ţară, sau cu maşina. În al doilea caz, pe şoseaua naţională Braşov - Buzău, după ce am urcat Valea Teliu şi am trecut culmea care a întors din drum Râul Buzău, ajungem, după 38 km din centrul Braşovului, la ramificaţia spre sud, spre Vama Buzăului. De aici, obiectivul excursiei noastre este de a reface spre izvoare curgerea Buzăului, pe firul venit aproape direct de sub Vârful Ciucaş.

Urmând ramificaţia semnalată, la capătul a 9 km de şosea asfaltată suntem în Vama Buzăului, la podul peste Dălghiu. După pod continuăm apropierea de Ciucaş pe drumul forestier ce se desprinde spre dreapta (vest), pe Valea Dălghiu, urmărind râul pe aproape încă 9 km. Vom schimba pe nesimţite direcţia de înaintare spre sud, până în pajiştile din Poiana Dălghiu. De aici Ciucaşul se arată în toată măreţia (foto 7): muchii crenelate duc spre vârf, sugerând forma unui vulcan. Spre stânga se înalţă, pe sute de metri, verticală, izolată, Mâna Dracului, văzută din profil.

Până la vârf mai sunt de urcat 1000

9 Printre turnurile de conglomerat de la nord-vest de Vârful Ciucaş (traseul 9).
foto: Dan Nedelea (Bucureşti)

10 De la fosta cabană Ciucaş urcăm pe Muntele Chiruşca (bandă şi cruce roşie) şi ne apropiem de stâncile Ţiglăilor. În şaua de sub Ţiglăile Mari (1685 m) un stâlp de marcaj indică la dreapta, pe bandă roşie, spre Vf. Ciucaş (1954 m/ traseul 7) şi la stânga, pe cruce roşie, spre Şaua Ţiglăilor (1745 m).
foto: Nicolae Hrib (Bucureşti)

12 Pe sub Vf. Ciucaş, pe poteca marcată cu cruce roşie, din şaua de la 1685 m spre Şaua Ţiglăi (1745 m).
foto: Ică Giurgiu (Bucureşti)

13 Traseul marcat cu cruce roşie, pe sub Vf. Ciucaş, văzut din Şaua Ţiglăi (1745 m/ traseele 3,4,7).
foto: Ică Giurgiu (București)

14 Obârşiile Văii Chiruşca Seacă, firul sudic; la nord-vest de Ţiglăile Mari (traseul 7).
foto: Sorin Tomuțiu (Reghin)

15 Urcând dinspre est, pe poteca de lângă Ţiglăile Mari şi Babele la Sfat, spre Vf. Ciucaş (traseul 7).
foto: Sorin Tomuţiu (Reghin)

16 Vedere din dreptul Babelor la Sfat (traseul 7), spre sud-est.
foto: Sorin Tomuţiu (Reghin)

17 Lacul situat între Muntele Chiruşca şi Ţiglăile Mari (traseul 7).
foto: Sorin Tomuţiu (Reghin)

metri diferenţă de nivel. Îi începem prinzând, spre stânga (cum am venit), un picior de munte: este poteca de pe Plaiul Domnesc. Imediat ce intrăm în pădure apare şi marcajul turistic cruce roşie. Panta nu e prea mare, înaintăm în aceeaşi direcţie până simţim că am ajuns de-a coasta versantului. Aici trebuie atenţie la brusca schimbare a potecii: vor începe serpentine, însoţite de marcaj, care iniţial par a ne întoarce din drum, dar asta e soluţia găsită pentru a continua susţinut urcuşul.

Având ca ţintă Şaua Ciucaş vom ajunge întâi pe o culme secundară, împădurită. Poteca, clară până aici, se pierde în stratul de frunze tasate an după an, printre trunchiurile care par identice. Marcajul ne rămâne singurul ajutor. Dacă drumul de întoarcere va fi tot pe aici atunci trebuie să reperăm de acum parcursul cât mai bine, pentru că în coborâre vom trece mult mai repede, cu şanse mai mari de a ieşi din traseul marcat. Trecând cu precauţie de acest scurt pasaj mai puţin clar, ajungem din nou la o potecă bine bătută. Vom traversa viroage adâncite brusc în stânga noastră, unde, la adăpostul pereţilor care se ghicesc spre dreapta şi al pădurii, zăpada persistă până în vară. Încă puţin şi vom ieşi deodată dintre brazi, în şaua bine conturată a Ciucaşului (1525 m).

De aici o nouă schimbare de direcţie în unghi drept: spre dreapta (sud), căutând marcajul dincolo de crengile care ne opresc privirea (în ciuda faptului că poteca mai clară ne-ar conduce înainte, vest, spre Colţii Natrii (Nitrii)). Vom răzbate lângă stâncile de conglomerat, de unde putem începe să privim înapoi, cu perspective largi spre nord, identificând drumul pe care ne-am apropiat de munte. Ne căţărăm puţin, pe bolovanii prinşi în cimentul natural, apoi urcăm accentuat o ultimă porţiune de pădure.

Ieşim la golul alpin, printre ienuperi nu prea dispuşi să ne lase să trecem. Înaintăm pe lângă ceea ce pare un un zid în ruină, aflat pe stânga, cum urcăm. În el vom descoperi o arcadă naturală, destul de îngustă, dar suficient de largă pentru a putea trece lejer prin ea, pentru a privi direct spre vârf.

Puţin mai sus de capătul zidului ajungem într-un punct de belvedere deosebit. Spre stânga (est) zările se deschid spre vecinii Ciucaşului, între care deosebim cupola Vârfului Siriu (1657 m), urmată, imediat spre dreapta, de culmea prelungă a Mălâiei (1662 m), dincolo de care curge Buzăul. Spre vest privirea ne este atrasă în primul rând de spectaculoasa Mână a Dracului (foto 8). O palmă şi cinci degete răsar gigantic din pământ, dorinţă împietrită de a zgâria cerul. Spectacolul e accentuat de valea care se adânceşte spre ea şi de versanţii laterali, stâncoşi şi abrupţi, între care e cuprinsă. Dacă reuşim să ne rupem de mirajul ei, vom vedea în depărtare întregul Masiv Piatra Mare (1843 m) şi Vârful Postăvarul (1800 m).

Să reluăm urcuşul. Avem în faţă ultima porţiune a versantului de nord al Ciucaşului. Drumul se strecoară printre

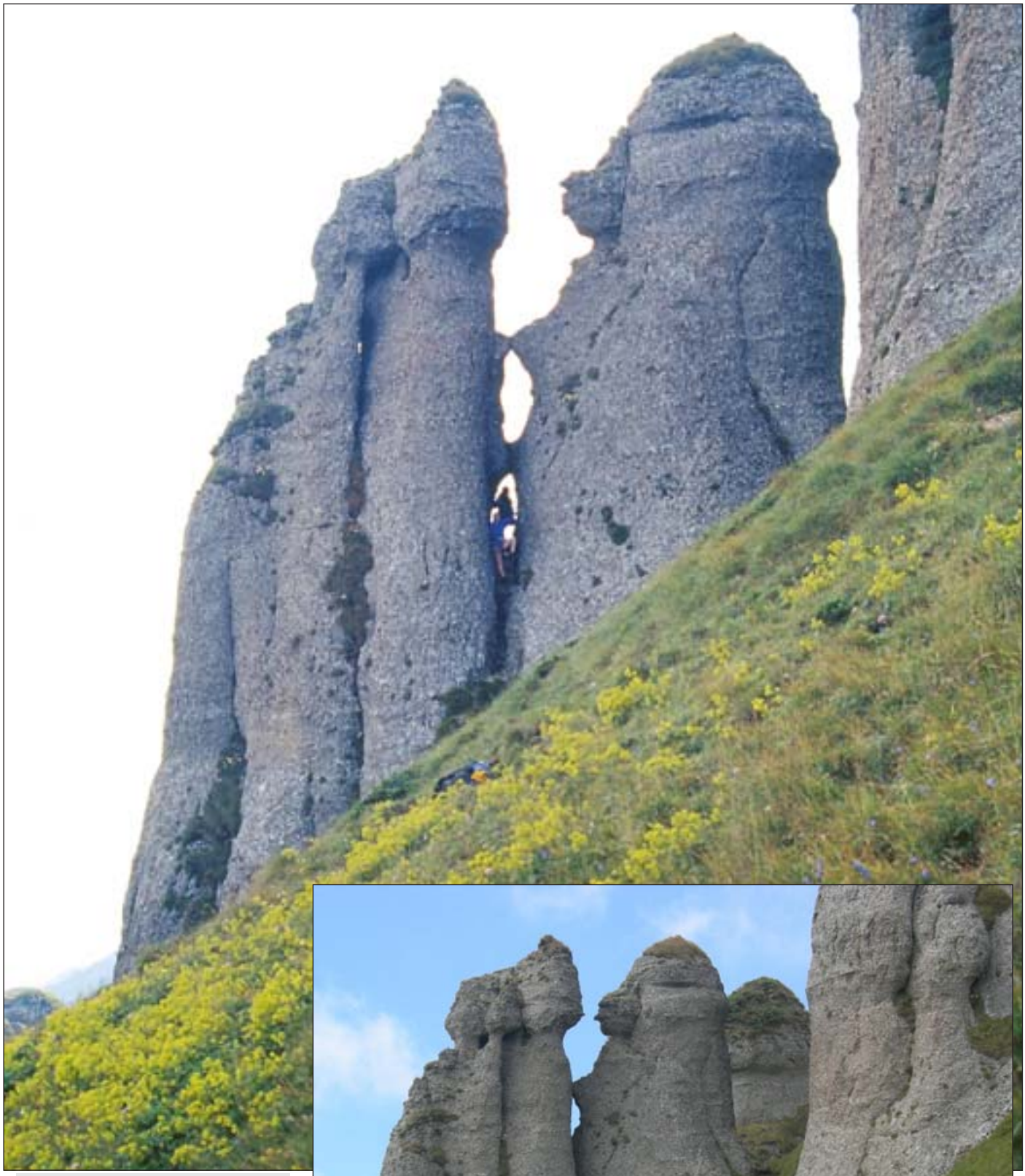

18.1 Babele la Sfat.
foto: Ică Giurgiu, Emilia Marinescu, Mircea Vlădulescu (Bucureşti)

18 Babele la Sfat, grup de stânci aflat la câteva minute distanţă de Vf. Ciucaş (traseul 7).
foto: Sorin Tomuţiu (Reghin)

19 Vedere din dreptul Babelor la Sfat (traseul 7) (vezi şi imaginea 13).
foto: Sorin Tomuţiu (Reghin)

20 Pe Vârful Ciucaş (1954 m).
foto: Vlad Berliba (www.alpinet.org)

21 Muntele Urlătoarea, văzut de pe Vârful Ciucaş (traseul 7).
foto: Sorin Tomuţiu (Reghin)

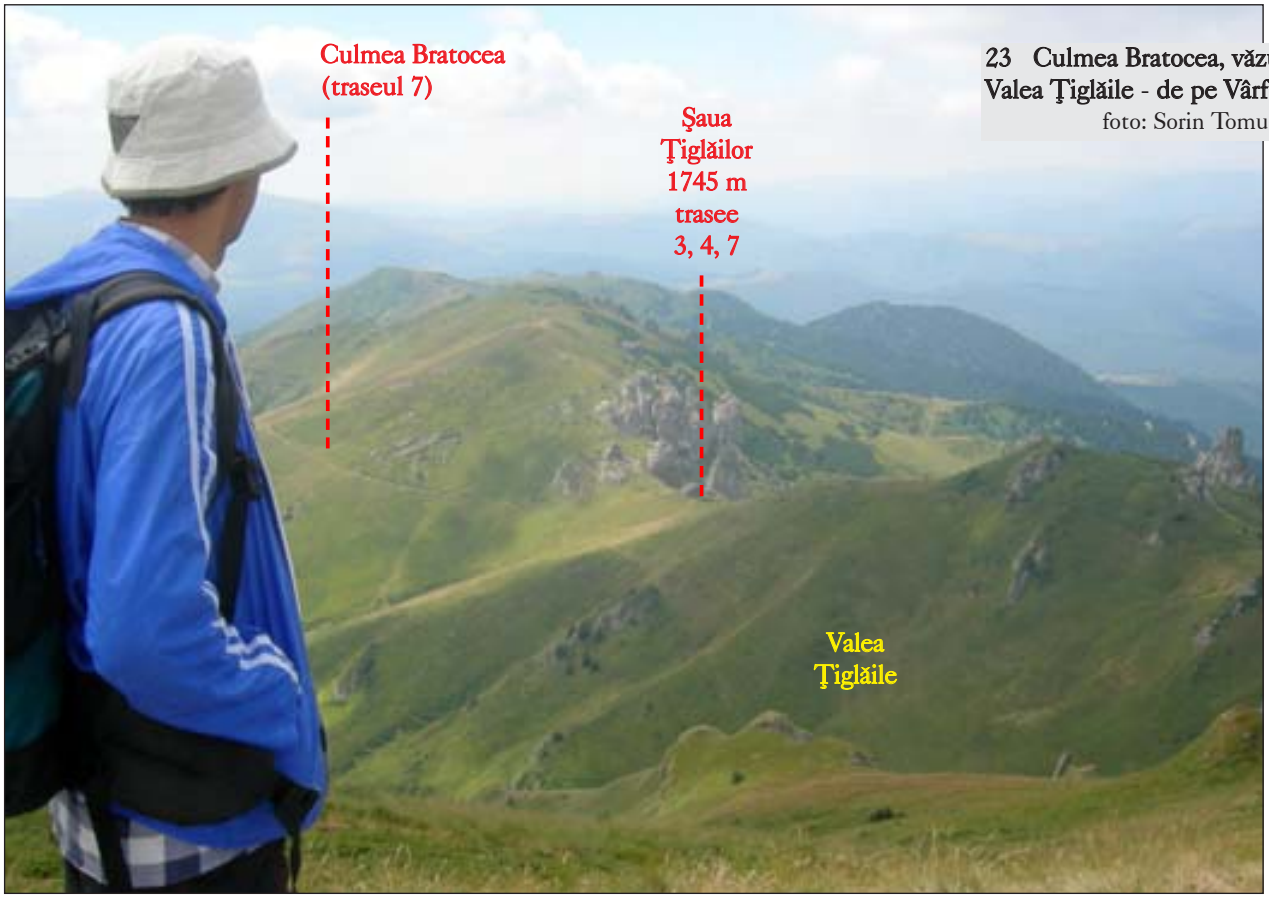

23 Culmea Bratocea, văzută - peste Valea Ţiglăile - de pe Vârful Ciucaş.
foto: Sorin Tomuţiu (Reghin)

24 Porumbelul; se află în jumătatea a doua a porţiunii de urcuş mai susţinut dinspre Pasul Bratocea pe Culmea Bratocea (tarseul 7; înainte de a ajunge la poteca practic orizontală), pe stânga potecii marcate. Brazii (în pâlcuri) au crescut, trebuie multă atenţie la trecerea pe lângă el. Trebuie privit spre stânga (în urcuş), Porumbelul fiind pe muchia locală.
foto: Dan Nedelea (Bucureşti)

ienuperi şi insule de jnepeni. Spre dreapta stâncăriile au dat frâu liber fanteziei. Dacă părăsim drumul, căutând acces printre ele, pătrundem într-o lume trăznită de ţancuri şi creste, în care trebuie să păşim cu prudenţă (foto 9).

Poteca trece pe lângă două căpăţâni simetrice, ultime statui înainte de a ne căuta drum prin obârşiile de torenţi. Câştigând înălţime cum credem mai uşor, poposim, după efortul susţinut de atâta frumuseţe, pe vârful muntelui. De aici, de la 1954 m altitudine, descoperim Ciucaşul în întregime, având în prim plan, spre sud, turnurile Ţiglăilor Mari, spre sud-est Muntele Roşu, Gropşoarele şi creasta zimţată a Zăganului, spre sud-vest Culmea Bratocei. În zilele senine putem scruta orizontul: spre vest Bucegii şi Piatra Craiului, spre nord-est Munţii Vrancei, iar spre nord Munţii Harghitei, Hăşmaşului şi - ca o încununare a depărtărilor - Ceahlăul.

10. staţiunea Cheia (920 m) - Pârâul Berii - fosta cabană Ciucaş (1595 m)

Cruce albastră. 3-4 ore. Iarna poate avea porţiuni dificile.

11. staţiunea Cheia (920 m) - cabana Muntele Roşu (1263 m) - fosta cabană Ciucaş (1595 m)

Bandă galbenă. 2½-3½ ore. Iarna, la nord de cabana Muntele Roşu, poate avea porţiuni dificile. Imagini: 39.

12. cabana Muntele Roşu (1263 m) - Culmea Gropşoare - Culmea Buzăianu - Cheia (920 m)

Triunghi roşu, apoi cruce roşie; semne de marcaj insuficiente. 4½-5 ore. Iarna are porţiuni dificile sau periculoase. Imagini: 40-59, 62.

25 Bazinul superior al Văii Babarunca; vedere de pe traseul 6, marcat cu triunghi galben, cabana Babarunca - Culmea Bratocea.
foto: Andrei Samoil (București)

26 Detaliu din imaginea 26.

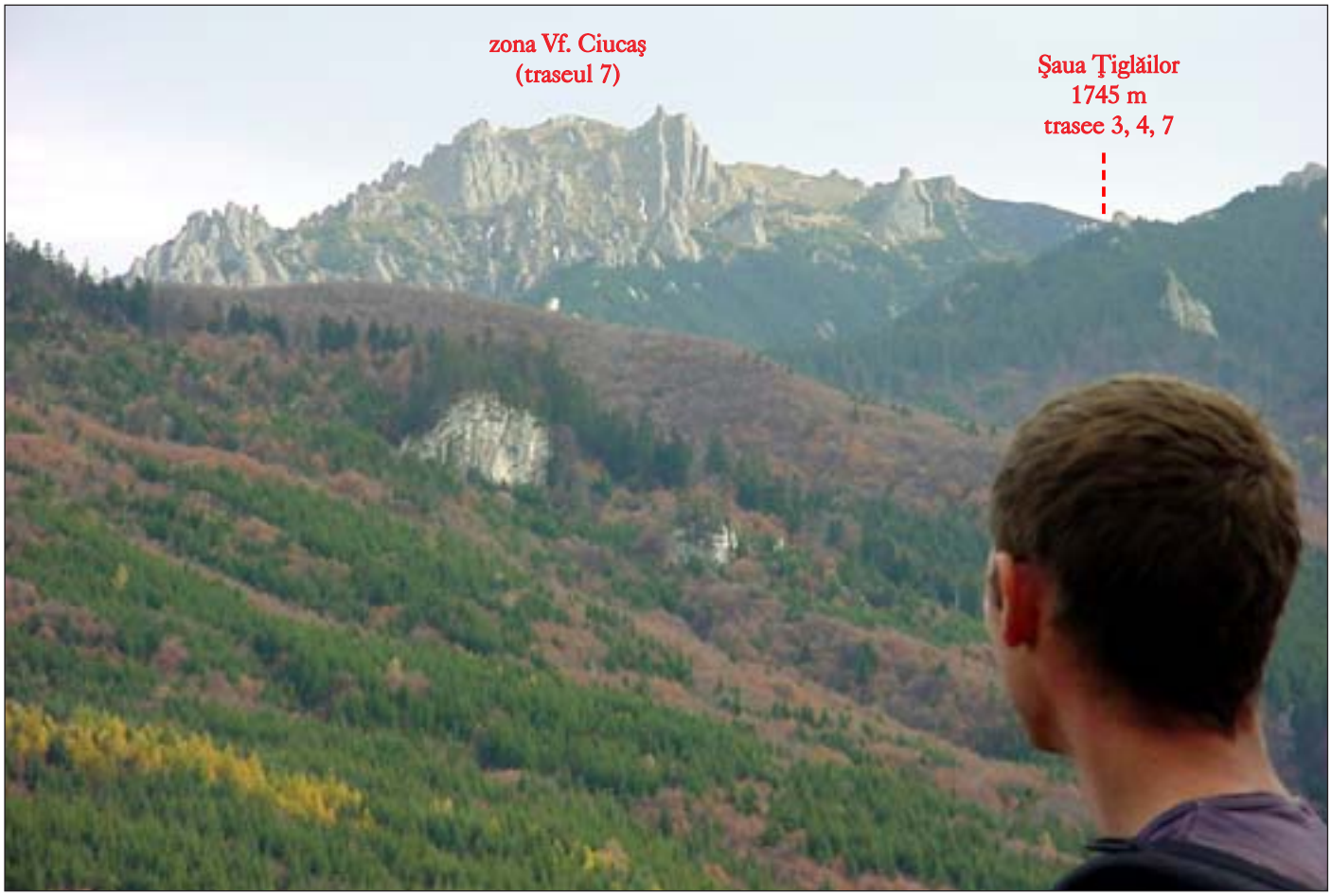

27 Vedere de pe traseul 6, marcat cu triunghi galben (cabana Babarunca - Culmea Bratocea) către Muntele Tesla.
foto: Andrei Samoil (București)

28 Detaliu din imaginea 27: Muntele Tesla (traseele 1-3).

29 Goliat, dreapta; vedere dinspre Şaua Ţiglăilor (trasee 3, 7).
foto: Bogdan Cârstina (www.alpinet.org)

30 Goliat, formă masivă din conglomerat, situată aproape de Şaua Ţiglăilor (1745 m), către nord-vest, pe traseul 3, către Şaua Tesla; vedere dinspre amonte.
foto: Andrei Samoil (Bucureşti)

31 Goliat, formă masivă din conglomerat, situată aproape de Şaua Ţiglăilor (1745 m), către nord-vest, pe traseul 3 (către Şaua Tesla); vedere dinspre aval.
foto: Ică Giurgiu (Bucureşti)

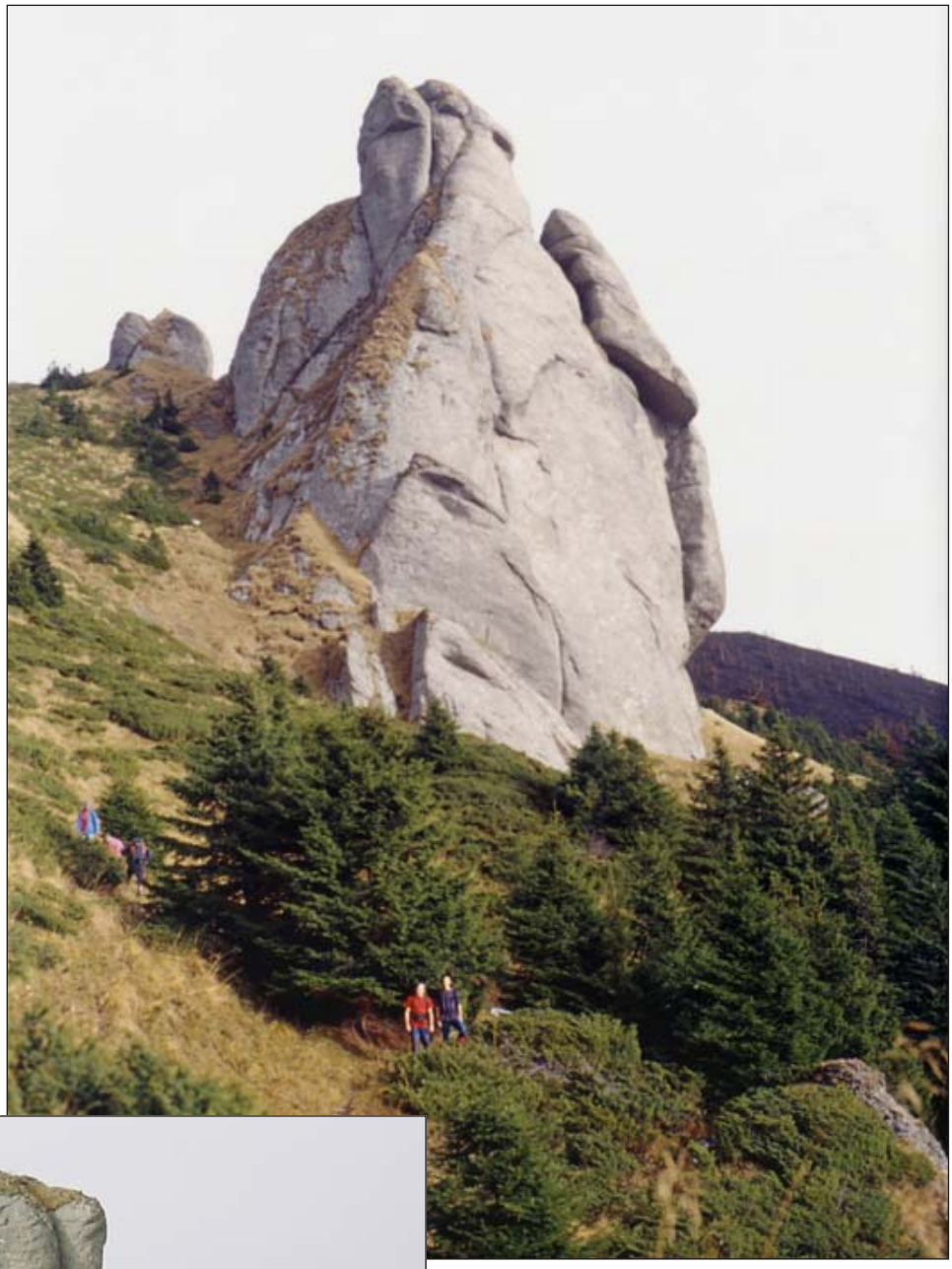

32 Altă formă masivă de conglomerat, din aval de Goliat (traseul 3); vezi şi imaginea 29.
foto: Andrei Samoil (Bucureşti)

33 Tesla, căpăţână de calcar, văzută din Şaua Ţiglăilor (traseul 7).
foto: Dan Nedelea (Bucureşti)

34 Din Poiana Tesla (trasee 1-3), vedere spre Şaua Ţiglăilor (traseu 7).
foto: Ică Giurgiu (Bucureşti)

35 Muchia de nord a Vf. Ciucaş (văzută din Poiana Tesla), zonă extraordinară de ţancuri, care include spre bază şi Mâna Dracului (vezi imaginea 8).
foto: Dan Nedelea (Bucureşti)

36 Vulturică (stânga, floare emblemă pentru Poiana Teslei; apare în iunie-iulie) şi brânduşă (dreapta), aduse surprinzător una lângă alta (ca loc şi timp) de o vară prelungită în toamnă.
foto: Dan Nedelea (Bucureşti)

38 Din Şaua Ţiglăi, Zăganul (traseu 12), la apusul soarelui.
foto: Dan Tăuţan (Cluj-Napoca/ www.alpinet.org)

39 Vedere de pe poteca marcată cu bandă galbenă (traseu 11), care pleacă de la cabana Muntele Roşu şi coboară în Valea Berii.
foto: Sorin Tomuţiu (Reghin)

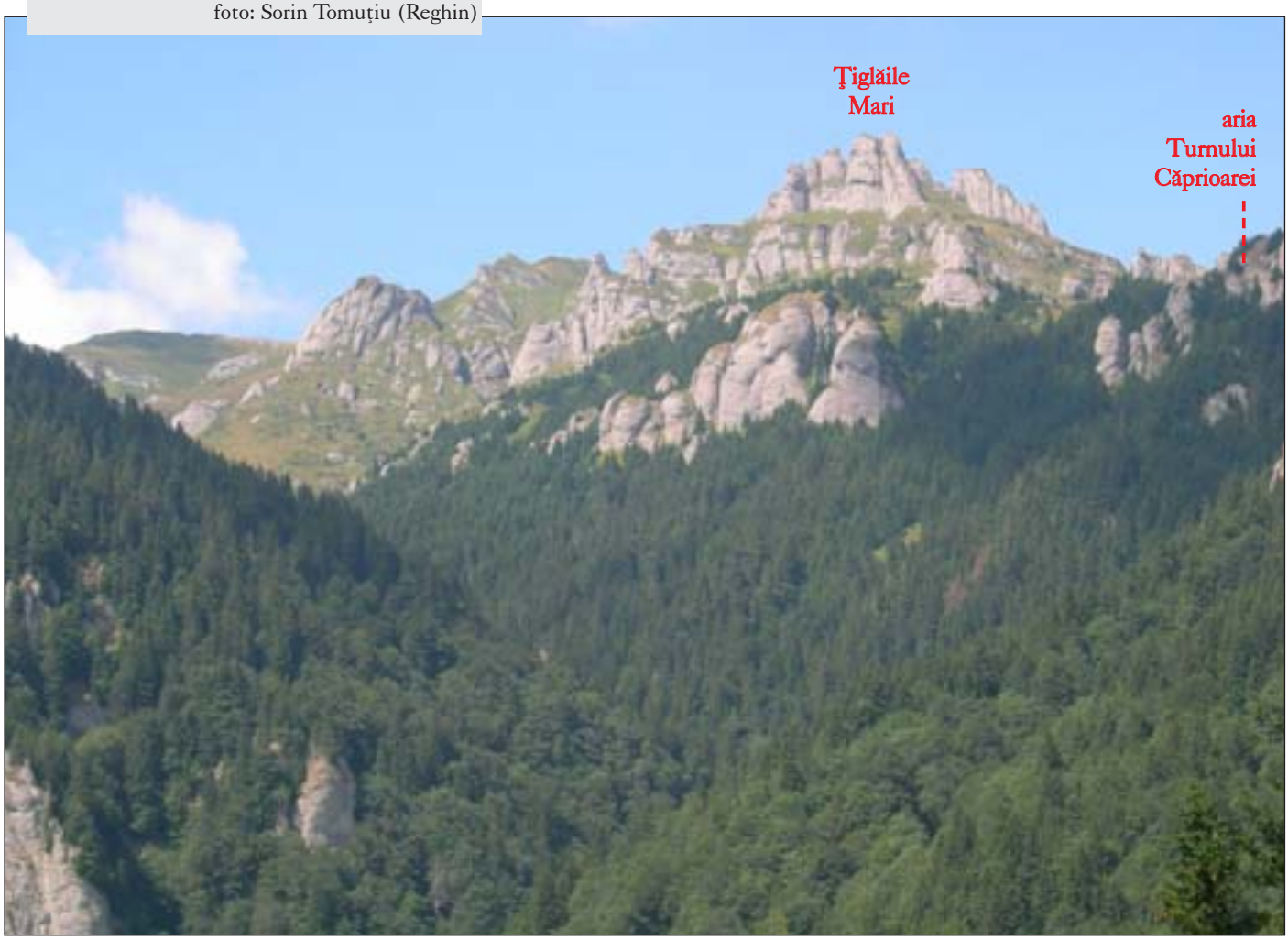

Crucea de pe Caraiman

releul Coştila

40 Bucegii (ghidul lor în numerele 63-66 ale revistei Invitaţie în Carpaţi), văzuţi de la cabana Muntele Roşu (trasee 11-13).
foto: Cris D (www.alpinet.org)

41 Culmea Gropşoare, văzută de la cabana Muntele Roşu.
foto: Eugen Roman (Hunedoara)

42 Muntele Roşu (traseul 12), văzut din Şaua La Răscruce.
foto: Sorin Tomuţiu (Reghin)

43 Muntele Roşu (traseu 12), văzut din Şaua Gropşoare.
foto: Sorin Tomuţiu (Reghin)

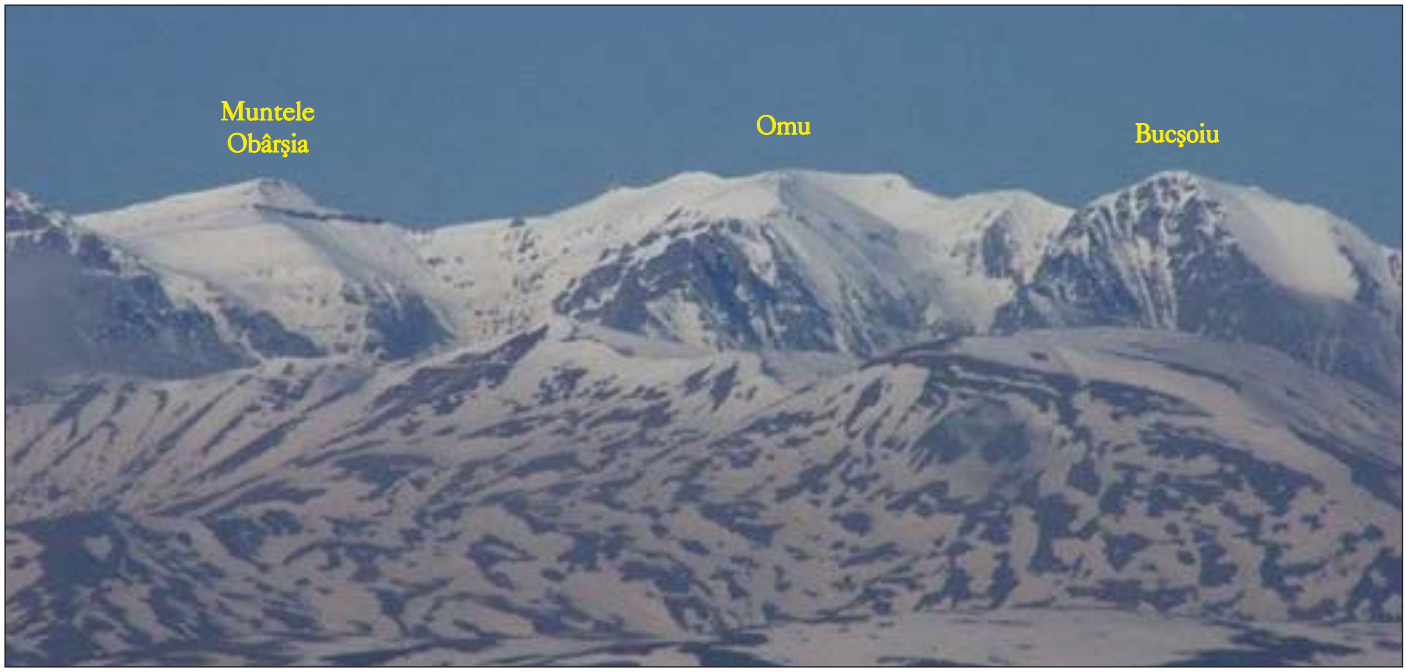

44 Vedere de pe Piciorul Muntelui Roşu (traseu 12) spre Munţii Bucegi.
foto: Radu Hera (Bucureşti)

45 Urcăm pe marcajul triunghi roşu (traseu 12); pe versantul nord-vestic al Muntelui Roşu se culeg afine.
foto: Nicolae Hrib (Bucureşti)

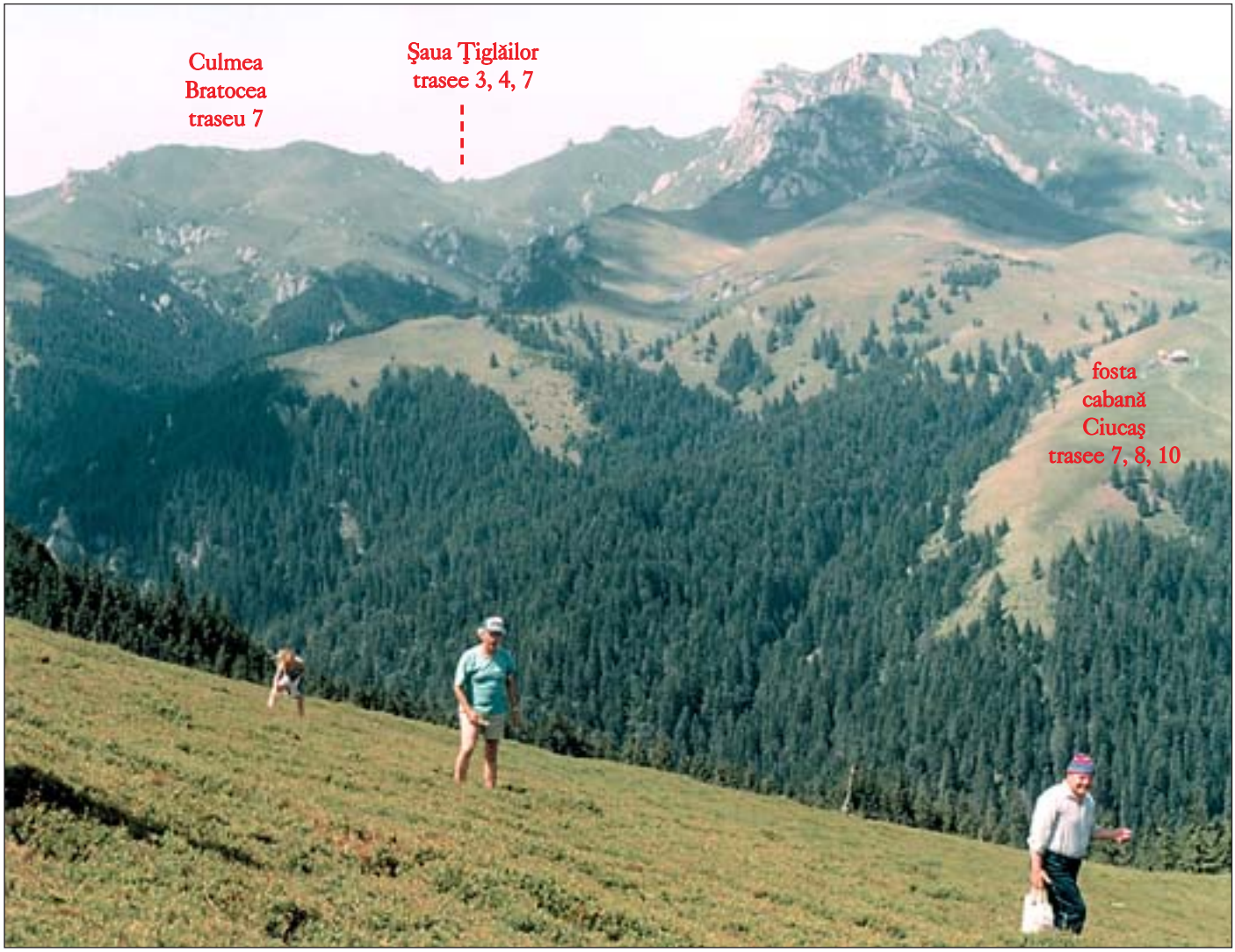

47 Din Cheia, vedere spre Culmea Zăganului (traseul 12). În spate, stânga, Culmea Gropşoare.
foto: Radu Hera (București)

48 Vârful Gropşoare (plan îndepărtat, stânga) şi zona Vârfului Zăganu (dreapta); vedere de la sud de Vf. Zăganu (traseul 12).
foto: Sorin Tomuțiu (Reghin)

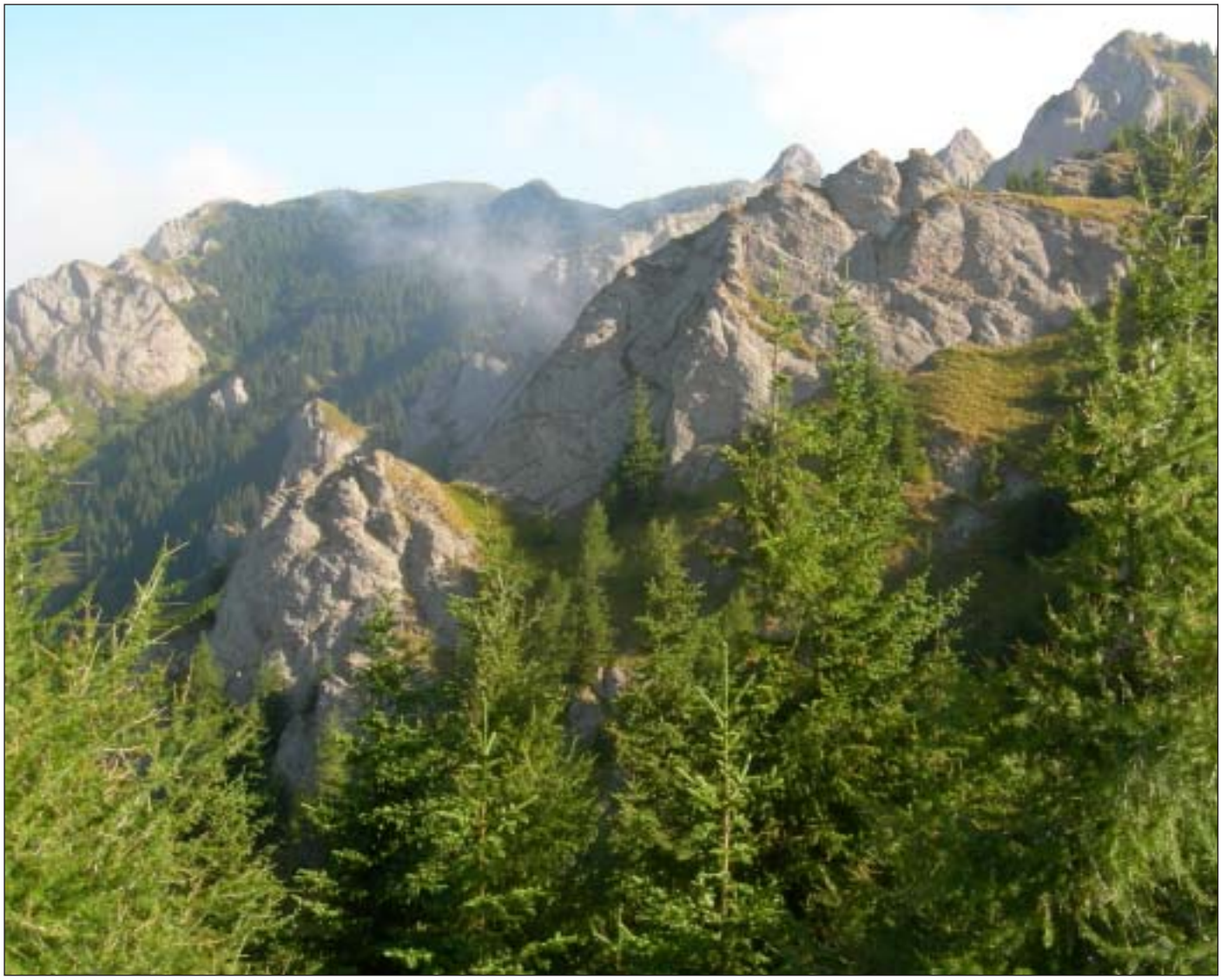

49 Zăganul, văzut dinspre nord (traseul 12).
foto: Sorin Tomuţiu (Reghin)

50 Imediat la nord de Lanţuri (traseul 12), vedere către zona Gropşoare.
foto: Sorin Tomuţiu (Reghin)

51 Vârful Gropşoare (primul din stânga), văzut dinspre sud (traseul 12).
foto: Sorin Tomuţiu (Reghin)

54 De pe Gropşoare, vedere către Zăganu (traseul 12).
foto: Matei Claudiu (Bucureşti)

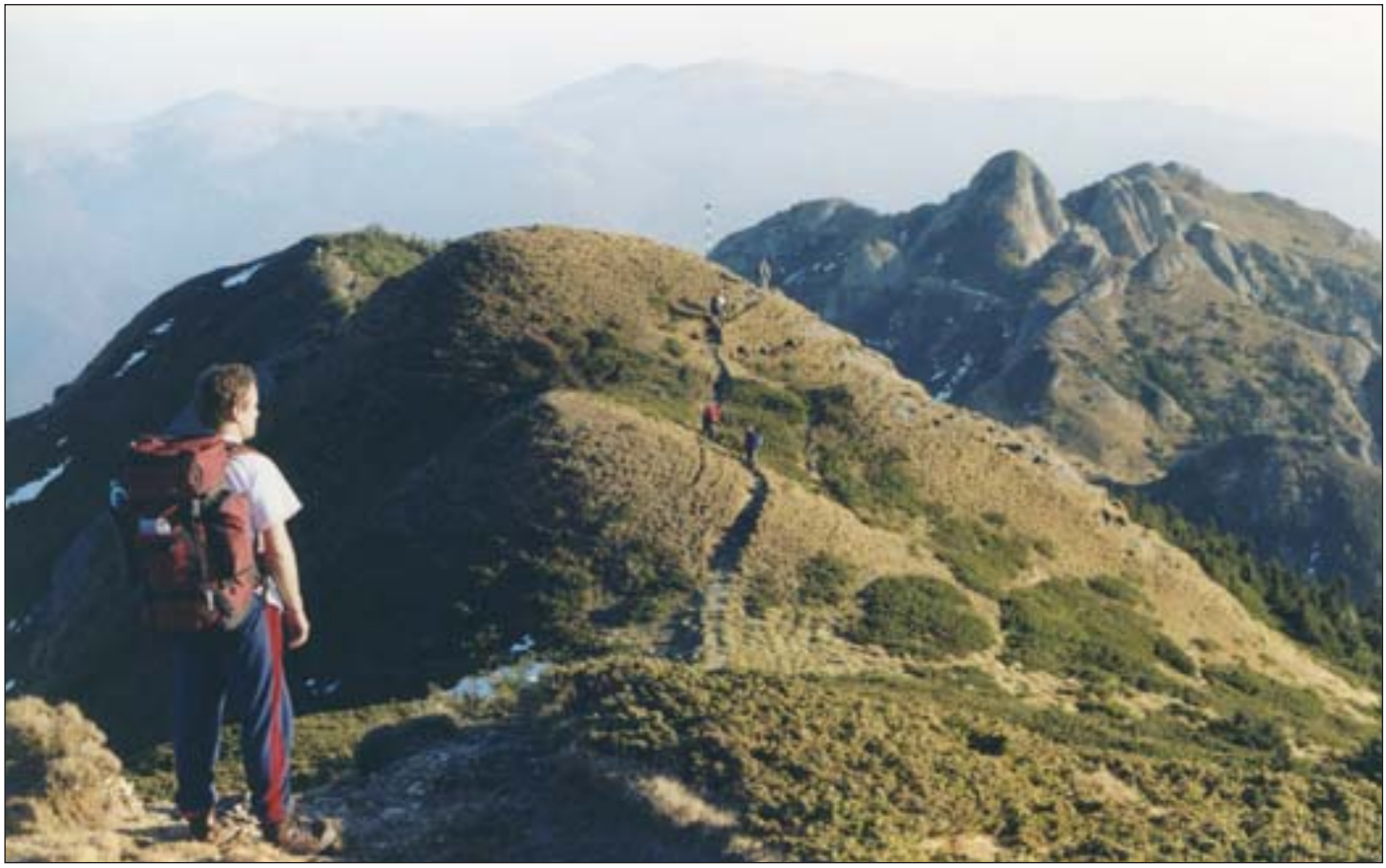

55 Ieşirea de pe firul Văii Stânei (aflat pe dreapta) pe Culmea Gropşoarele (fumul este de la cea mai înaltă stână de pe vale) (trasee 12, 17).
foto: Dan Nedelea (București)

56 Culmea Albele.
foto: Sorin Tomuțiu (Reghin)

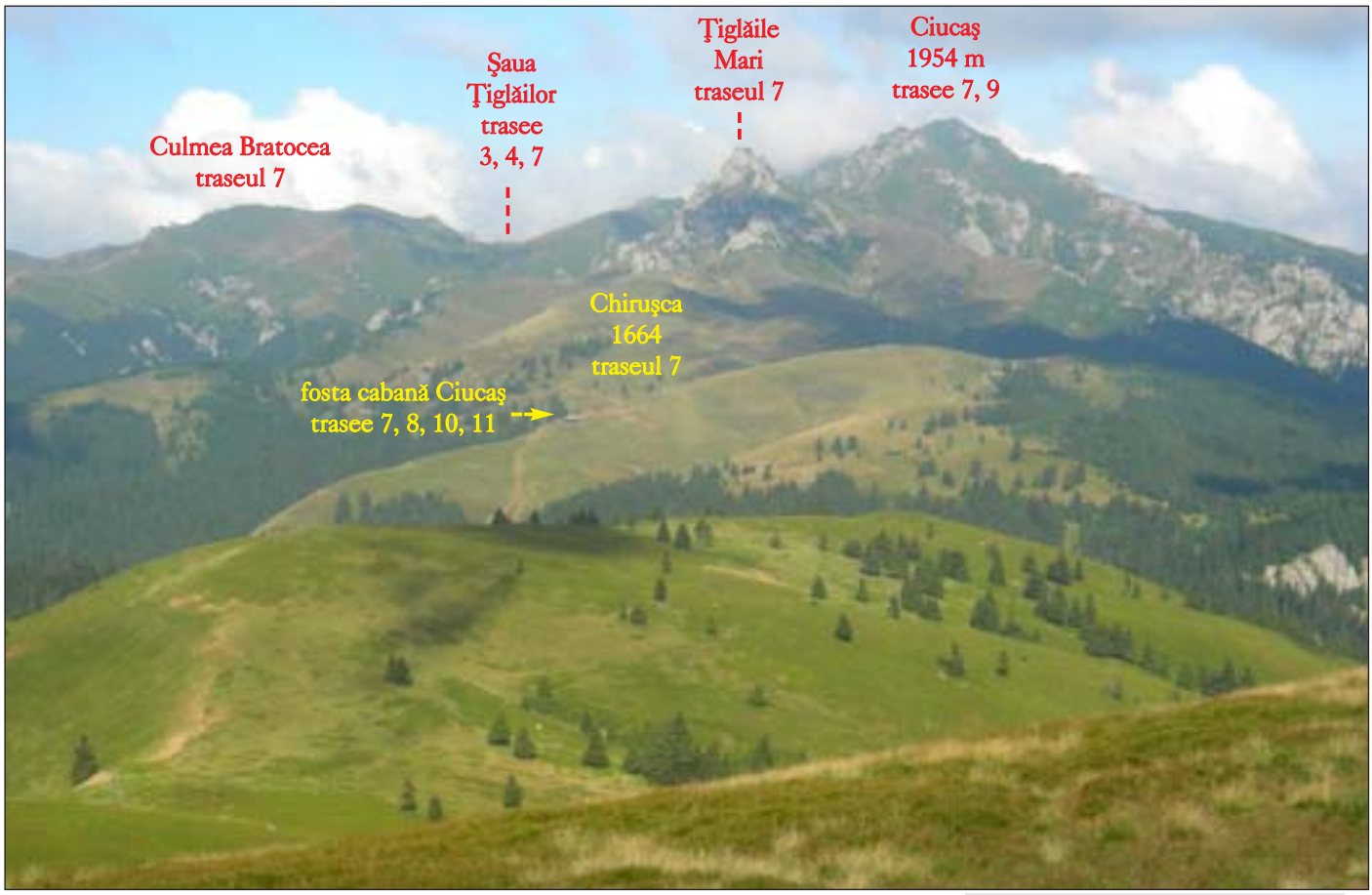

57 Vedere din Şaua Gropşoare.
foto: Sorin Tomuţiu (Reghin)

58 Vedere dintre Şaua Chiruşca şi fosta cabană Ciucaş (traseul 7).
foto: Sorin Tomuţiu (Reghin)

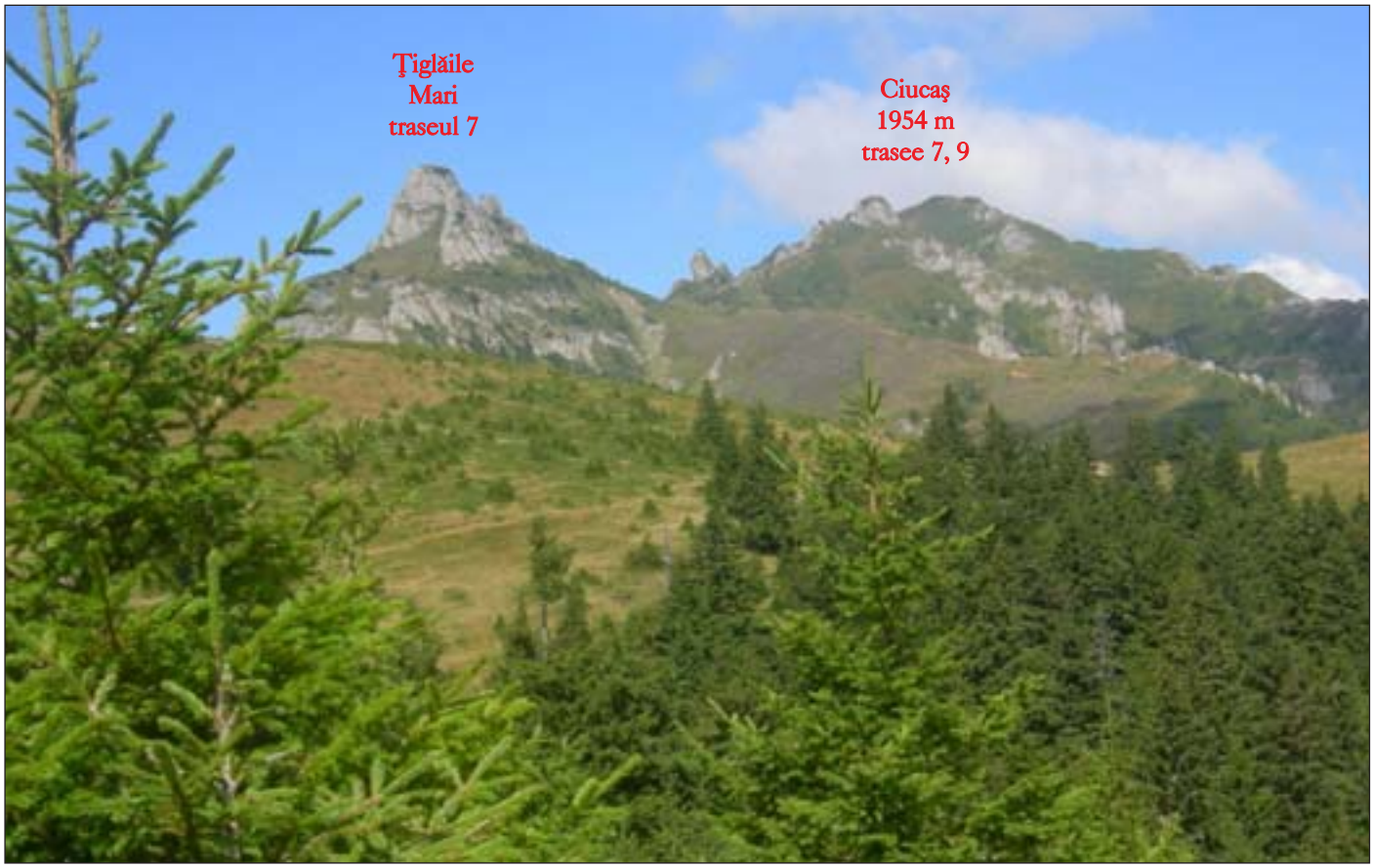

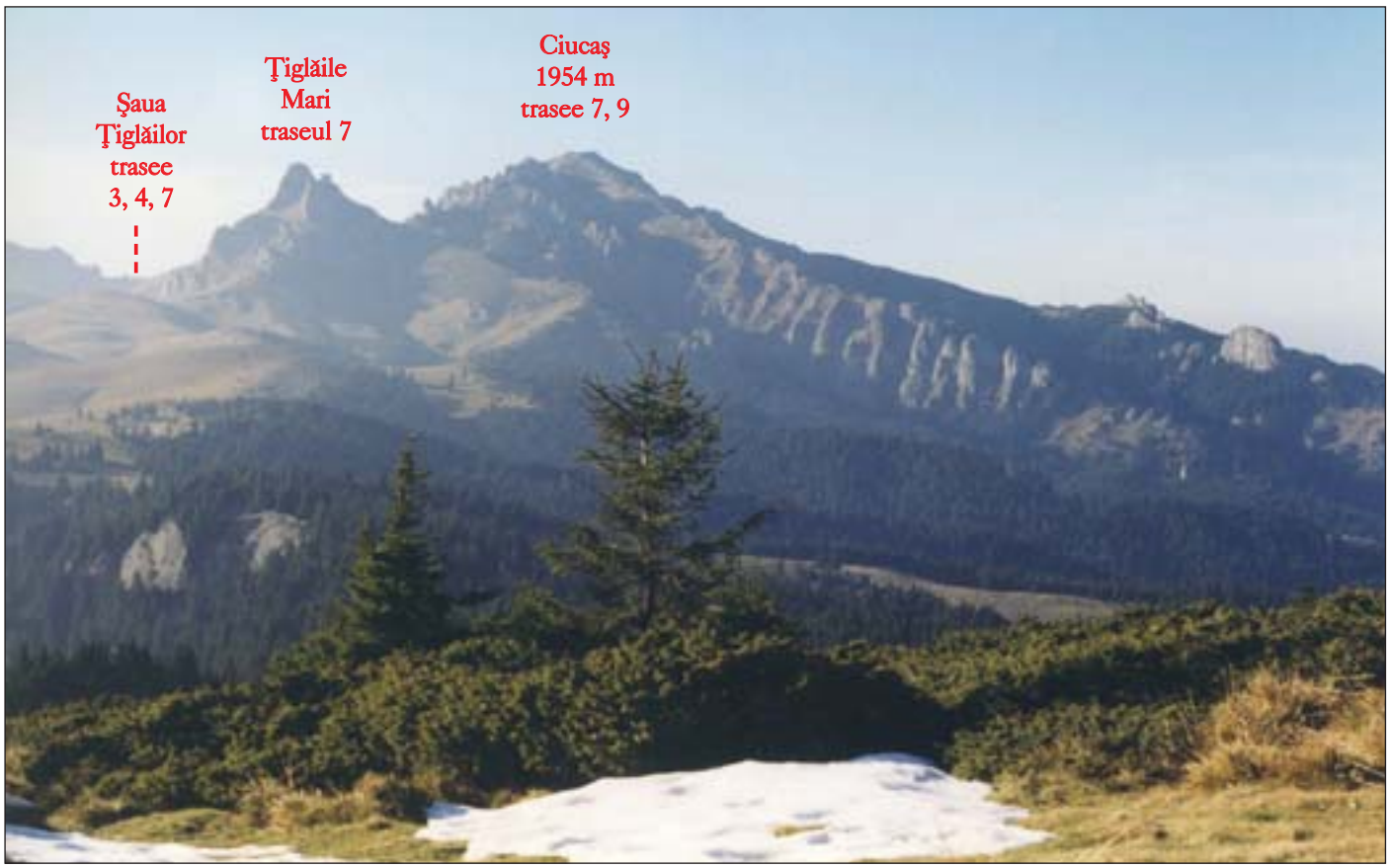

59 Vedere de pe Culmea Gropşoare (traseul 12).
foto: Matei Claudiu (Bucureşti)

60 De pe Culmea Albele vedem Culmea Văii Stânei (traseul 8).
foto: Matei Claudiu (Bucureşti)

61 Rododendroni înfloriţi în zona Curmăturii Stânei (trasee 8, 17, 18).
foto: Daniel Anghel (www.alpinet.org)

62 Din Poiana Văiii Stânei, vedere spre Culmea Zăganu - Gropşoare (traseu 12).
foto: Matei Claudiu (Bucureşti)

63 Cheile Văii Stânei (traseul 17), într-unul din punctele cele mai înguste.
foto: Dan Nedelea (Bucureşti)

Cheia - Culmea Buzăianu - Creasta Zăganu - Gropşoare - cabana Muntele Roşu - Cheia

Aurel Popescu (Bucureşti)

Timp necesar: Cheia - ramificaţia spre Zăganu (unde marcajul cruce roşie se desparte de marcajul bandă albastră) 1½ ore; Vf. Gropşoare 4½; cabana Muntele Roşu 5¾; şoseaua Ploieşti - Braşov 6¾; Cheia (capătul de jos al staţiunii, la pod) 7¼ ore.

La Cheia se poate ajunge pe şosea, dinspre sud, de la Vălenii de Munte - Măneciu sau dinspre nord, de la Braşov - Săcele.

Pornim de la intrarea sudică în staţiune (de lângă pod), pe şoseaua care intră în Cheia şi cotim pe prima străduţă la dreapta. Găsim începutul marcajului cruce roşie. Trecem printr-o pădurea deasă şi întunecoasă de molid (plantaţie). Urmează o pădure de foioase. Urcăm spre Culmea Buzăianu. Ajungem la locul unde banda albastră ne părăseşte, coborând spre Poiana Stânei.

Traseul marcat cu cruce roşie urcă spre nord, pe panta tot mai obositoare. Cu 20 de metri înainte de poiana mare în care se află stâna din Zăganu, o potecă clară coboară spre stânga, dar noi mergem înainte, spre poiană. Traseul începe să evite culmea principală, care rămâne în stânga noastră. Traversăm poiana mare şi frumoasă, trecând pe lângă stână.

De la stână urcuşul se accentuează. Suim susţinut, trecem de obârşiile Pârâului Şipote. Pâlcurile de brazi sunt tot mai rare şi mai mici (pădurea rămâne jos, în dreapta). Ieşim pe o culme secundară, orientată nord-vest (unde se leagă de culmea principală) sud-est. Marcajul merge spre stânga, către culmea principală. În dreapta noastră, pe culmea secundară pe care am ajuns, se vede Colţul Vânătorului; de acolo panta coboară spre sud-est, purtând numele de Culmea Căzăturii.

Urmează un urcuş susţinut. Ajungem pe creastă şi urcăm în continuare, tot accentuat. Înainte ca urcuşul să se îmblânzească, ocolim un vârf stâncos, care rămâne în dreapta noastră, apoi întâlnim un indicator spre Poiana Stânei (coborâre abruptă către dreapta). De aici urcuşul se domoleşte. Peisajul este excepţional. După ce trecem printre Vf. Zăganu (stânga) şi o stâncă numită Turnul de Aramă (dreapta), ajungem La Lanţuri, unde găsim un cablu ajutător.

În continuare urcăm şi coborâm câteva vârfuri. Depăşim Vf. Gropşoare (marcat cu bornă) şi încă un vârf, apoi găsim locul unde începe marcajul clar, triunghi roşu, spre cabana Muntele Roşu. Creasta este mai îngustă la început, iar peisajul încântător. Poteca se lasă pe versantul din stânga şi intră în pădure. Ajungem la cabană după 1¼ ore de când am intrat pe triunghiul roşu. Înainte de a sosi la cabană lăsăm pe stânga clădirea staţiei seismice şi pe dreapta (cu circa 100 metri înainte de cabană) poteca marcată cu bandă galbenă, care duce la Valea Berii.

Coborârea spre Cheia se face la început pe drum carosabil. Imediat după ce plecăm de la cabană, în dreptul unui pod, observăm indicatorul spre poteca

punct roşu, către Valea Berii (dreapta). Urmăm în continuare şoseaua şi după 15 minute întâlnim un drum care vine din dreapta. După câteva minute, începe pe stânga şoselei, prin pădure, poteca marcată cu bandă galbenă; pe ea ajungem în şoseaua Ploieşti - Braşov. La 20 de metri în stânga noastră începe, pe partea opusă a şoselei, drumul care coboară spre capătul de sus al staţiunii Cheia. Marcajul bandă galbenă o ia pe scurtătură, se ţine aproape de acest drum şi iese la capătul de sus al staţiunii. Aici găsim 4 marcaje: triunghi albastru (care traversează curtea hotelului din dreapta şi trece pe malul opus al Pârâului Cheiţa); cruce albastră (care va ajunge în şoseaua Ploieşti - Braşov şi va urca apoi pe V. Berii); bandă galbenă, pe care am venit noi (spre cabana Muntele Roşu); bandă albastră. Traversarea staţiunii durează 20 de minute până la pod, punctul de unde începusem traseul.

Înainte de a porni pe traseu este bine să ne aprovizionăm cu apă, care să ne ajungă până la cabana Muntele Roşu.

13. cabana Muntele Roşu (1263 m) - Pârâul Roşu - Cheia (920 m)

Punct roşu (marcaj insuficient), apoi cruce albastră. 1½-2 ore.

14. staţiunea Cheia (920 m) - Culmea Buzăianu - Valea Şipote - Culmea Căzăturii - Poiana Valea Stânei

Bandă albastră. 2½-3 ore. Iarna poate avea porţiuni dificile. Imagini: 62.

15. Poiana Valea Stânei - Cheile Pârâului Alb - La Răscruce (1805 m)

Triunghi albastru, semne insuficiente. 3-4 ore. Iarna poate avea porţiuni dificile sau periculoase.

16. Poiana Valea Stânei - Pârâul Sterp - Culmea Zăganu

Triunghi albastru. 2-3 ore. Iarna poate avea porţiuni dificile sau periculoase.

64 Miezul stâncos al Masivului Ciucaş văzut, spre sud-vest, de la Piatra Mitocului (traseul 18).
foto: Dan Nedelea (Bucureşti)

65 În Cheile Cheiţa (traseul 21).
foto: Georgiana Stoian (www.alpinet.org)

66 În Cheile Cheiţa (traseul 21).
foto: Alex Claudiu (www.alpinet.org)

67 Mierlă (Turdus merula), pe Valea Berii (traseul 10).
foto: Florin Teodor Andronache (www.alpinet.org)

68 Piţigoi albastru (Parus caeruleus).
foto: Florin Teodor Andronache (www.alpinet.org)

69 Piţigoi codat (Aegithalos caudatus).
foto: Florin Teodor Andronache (www.alpinet.org)

17. Poiana Valea Stânei - Valea Stânei - Curmătura Stânei (1435 m)

Bandă albastră. 3 ore. Iarna poate avea porţiuni dificile. Imagini: 55, 63.

18. Vama Buzăului - Valea Strâmbu - Curmătura Stânei (1435 m)

Cruce albastră, marcaj insuficient. 4-5 ore. Iarna poate avea porţiuni dificile. Imagini: 56, 61, 64.

19. Poiana Valea Stânei - Plaiul Cetăţii - Tabla Buţii (1435 m) - Cimitirul Eroilor

Cruce roşie (până la Tabla Buţii). 1½-2 ore. Iarna poate avea porţiuni dificile.

De la Tabla Buţii nu mai este marcaj spre Munţii Siriu şi nici spre Munţii Tătaru. Tabla Buţii (1435 m) - Cimitirul Eroilor - Tabla Buţii (1435 m), 1-2 ore. În micul dar emoţionantul cimitir militar de la Tabla Buţii sunt trecute 93 de nume de militari români căzuţi în luptele din octombrie 1916. Sunt înmormântaţi şi mulţi soldaţi inamici. În fiecare an, pe 6 august urcă acolo sute de săteni de la poalele muntelui şi militari. Se îngrijesc mormintele, se depun coroane şi jerbe, se fac slujbe de pomenire (Dinu şi Marlene Mititeanu, Cluj-Napoca).

20. staţiunea Cheia (920 m) - Pasul Bratocea (1263 m)

Şosea (DN 1A, Ploieşti - Văleni - Braşov) sau poteci marcate (cruce albastră, triunghi albastru, bandă albastră), pe la sud de şosea. 1 oră. Iarna, pe poteci, pot apare porţiuni dificil de străbătut.

21. staţiunea Cheia (920 m) - Valea Cheiţei - Cheia (920 m)

Triunghi albastru; din Cheia se urmează marcajul prin curtea hotelului Zăganu, se trece pe lângă Poliţie şi apoi pe un podeţ de beton. 1½-2 ore. Iarna poate avea porţiuni dificile. Imagini: 65, 66.

Speologie

Spre deosebire de exocarst (destul de bine reprezentat), endocarstul pare puţin semnificativ. Toate informaţiile din acest capitol sunt extrase din lucrarea lui Stelian Grigore (vezi bibliografia). Se cunosc până în prezent 4 peşteri.

Peştera de la Izvorul Pârâului Alb

De la Poiana Stânei, mergem spre vest, pe triunghi albastru, circa ½ ore, până la o carieră abandonată. Puţin mai sus, Pârâul Alb formează spre dreapta o zonă pitorească de chei. Spre stânga se observă un izvor puternic, care vine de la poalele Colţilor Vânătorului. Urmând spre amonte firul acestui izvor, întâlnim o bandă de calcare. La circa 100 de metri de-a lungul ei, spre stânga, se află peştera (1200 metri altitudine): 11 metri lungime, o galerie unică.

Toate cele patru peşteri au fost descoperite şi cartate de CS Hades Ploieşti.

Peştera Mică din Cheile Pârâului Alb

Se află la circa 20 metri deasupra talvegului, la intrarea în Cheile Pârâului Alb, pe malul drept al văii, în versantul estic al Muntelui Zăganu (la 1200 metri altitudine). 12 metri dezvoltare.

Peştera aven din Cheile Pârâului Alb

Se află la circa 100 metri amonte de intrarea în Cheile Pârâului Alb, pe malul stâng al văii, în versantul vestic al Culmii Şuviţelor, la 1200 metri altitudine. 22 metri dezvoltare, 8 metri denivelare.

Peştera cu prag din Tesla

Pornim de la Podul Teslei, pe marcaj cruce roşie. După circa 1 oră ajungem în Poiana Tesla, de unde mergem de-a lungul abruptului estic al Muntelui Tesla, circa 300 metri. Intrarea peşterii, de dimensiuni mari, este vizibilă în stânga, la circa 20 metri înălţime de la baza peretelui, la 1500 metri altitudine. 14 metri dezvoltare, 10 metri denivelare.

Bibliografie

Stelian Grigore - **Fenomene carstice în Masivul Ciucaş** - în Cercetări speologice, Institutul de Petrol şi Gaze, Ploieşti, 1988, paginile 65-72

Rodica Maria Niculescu - **Ciucaş** - colecţia Munţii Noştri, Editura Sport-Turism, Bucureşti, 1986

70 Sticlete (Carduelis carduelis).
foto: Florin Teodor Andronache (www.alpinet.org)

71 Sturz de vâsc (Turdus viscivorus).
foto: Florin Teodor Andronache (www.alpinet.org)

Creasta principală, iarna

text şi fotografii:
Radu HERA (Bucureşti)

În ciuda altitudinii sale relativ reduse (punctul maxim la 1954 m) Masivul Ciucaş este o prezenţă impunătoare pentru zona limitrofă. Vecinii săi sunt cu câteva sute de metri mai scunzi, dar mai ales complet diferiţi ca aspect. Munţii Grohotiş spre vest şi Siriul spre est, plesuvi şi predominant înierbaţi contribuie la accentuarea caracterului alpin al Ciucaşului.

Aparţinând Carpaţilor de curbură, Ciucaşul are parte de ierni dure şi vijelioase, cu vânturi puternice şi căderi abundente de zăpadă, cu zile în care ceaţa este practic permanentă, ca în marile masive din Meridionali.

Dacă adăugăm şi relieful accidentat, putem considera Ciucaşul ca un masiv obligatoriu de parcurs de către orice om de munte pasionat de iarnă.

Descriem mai jos traseul crestei principale, pe ruta **Cheia - stâna din Zăganu - sub Vârful Zăgănu - Vârful Gropşoare - Şaua Gropşoare - fosta cabană Ciucaş - zona Ţiglăilor Mari - Vârful Ciucaş - Şaua Ţiglăilor - Culmea Bratocea - Pasul Bratocea,** încercând să dăm cât mai multe indicaţii şi repere pentru sezonul alb, în cele mai dure condiţii.

Timpul de parcurgere poate fi între 2-3 zile, în funcţie de condiţiile meteo, starea zăpezii şi mai ales de pregătirea tehnică şi fizică a participanţilor.

Lipsa adăposturilor este o altă problemă, dat fiind că singura cabană din zona înaltă a masivului se află în ruină. Aşadar, vom indica locurile de bivuac şi cele de cort.

Echipamentul colectiv (maximum 3 persoane) trebuie să conţină: cort de iarnă, lopată, primus, instrumente de orientare. O cordelină poate fi utilă la pasajele accidentate.

Echipamentul individual: îmbrăcăminte de sezon, bocanci de iarnă, colţari, piolet, beţe de schi, lanternă frontală, sac de dormit de iarnă etc. Deosebit de utile pot fi schiurile de tură, pe cea mai mare parte a traseului. Vom descrie pentru început traseul pentru mersul fără schiuri, urmând să adăugăm câteva cuvinte la sfârşit despre mersul cu acestea.

Plecăm cât mai devreme din Cheia, pe traseul marcat cu cruce roşie, spre stâna din Zăganu. De obicei traseul este rar parcurs în epoca marilor zăpezi, aşa că nu trebuie să ne facem iluzii că vom găsi poteca bătută.

Intrăm aşadar cu curaj în pădurea deasă de la marginea şoselei şi după o scurtă porţiune semiplană prindem să urcăm pantele Muntelui Buzăianu. Trecem Pârâul Zăganu, depăşim un drum lat şi urcăm prin câteva luminişuri troienite de zăpadă, trecând câteva pârâiaşe; urcăm continuu, orientându-ne încet spre nord, până la ramificaţia marcajului spre Poiana Stânei (dreapta). Traseul nostru continuă spre nord şi după o mică porţiune de coborâre urcăm piept-tiş pe culme, călăuziţi de semnele aplicate pe copaci. După 2 ore de la şosea (în funcţie de starea zăpezii) ieşim la gol, într-o poiană largă în care zăpada este troienită.

Mergem spre un grup de stânci calcaroase, vizibile de la marginea pădurii. De la stânci continuăm pe aceeaşi direcţie (uşor spre stânga) prin poiana ascendentă şi ocolim în urcuş domol o culme rotunjită care rămâne în stânga noastră. După acest reper coborâm lin la stâna din Zăganu (foto 1). Aflată într-o zonă pitorească, sub un picior de munte care coboară direct din creastă, stâna poate constitui un loc de bivuac. De obicei intrarea ei este blocată de nămeţi.

În zilele senine, de aici se văd bine următorul tronson de drum, precum şi detalii din creasta principală până la care mai avem drum lung (foto 2).

Urmează o porţiune lungă de traversare pe sub piciorul abrupt din stânga noastră. Pădurea este rară şi zona poate fi periculoasă în perioada marilor zăpezi, din cauza avalanşelor (foto 3). Nu prea există riscul ca noi să declanşăm avalanşele (mergem practic la limita inferioară a pantei), dar ele pot veni

1 - Stâna din Zăganu (traseu 12).

2 -De la stâna din Zăganu (traseu 12), vedere spre creastă.

3 - De la stâna din Zăganu, vedere spre creastă; în prim plan, porţiunea unde se pot produce avalanşe.

4 - Deasupra stânei din Zăganu, la capătul traverseului; fotografie luată la coborâre (traseul 12).

de sus, terenul fiind prielnic pentru aşa ceva (foto 5, 6).

De la stână urcăm de-a coasta, printre împrejmuiri şi copaci izolaţi (foto 4) şi ne angajăm, după câteva sute de metri, în traversarea versantului, căutând locurile cele mai ferite de pericolul avalanşelor şi ciulind urechea la ce se întâmplă deasupra. Vom alege ca repere brazii mai solizi, între care ne vom deplasa cât mai rapid cu putinţă. Porţiunea nu are mai mult de 500 metri lungime şi se parcurge în urcuş de-a coasta. După traversarea unui vâlcel mai pronunţat, pericolul avalanşelor dispare şi suntem din nou într-o zonă sigură, la baza unui picior înierbat, perpendicular pe direcţia pe care am venit. Suntem într-o zonă mai înaltă, din care urmărim detaliile traversării şi pantele pe sub care am trecut. Ne aflăm lângă un stâlp metalic.

Traseul marcat continuă pe sub piciorul amintit, traversând câteva zone

5 - Zona cu pericol de avalanşe de după stână, văzută de pe piciorul de iarnă.

6 - Zona avalanşelor dintre stână şi piciorul de iarnă; fotografie făcută la coborâre.

nu prea sigure, pe la obârşia unei văi întunecoase. Va ajunge într-o şa, aflată între primele înălţimi stâncoase ale Zăganului (1782 m) şi Colţul Vânătorului, în creasta principală. De aici ar urma să traversăm pe sub abrupt, printr-o zonă ce poate fi periculoasă. Nu recomandăm această variantă.

De la stâlpul de marcaj urmăm piciorul ("de iarnă"), abrupt la început, apoi mai lin, dar tot în urcuş susţinut. Trecem printre brăduţi piperniciţi şi bătuţi de viscole şi ne bucurăm că şi pe vreme închisă ne putem orienta, piciorul fiind foarte bine conturat (foto 9). În stânga noastră, versantul abrupt pe sub care am traversat de la stână este

9 - Pe piciorul de iarnă, spre creasta principală; jos, poiana cu stâna din Zăganu.

11 - Stâncile care preced Şaua Zăganului; pe sub abrupt trece drumul de vară (traseul 12).

12 - Zona Şeii Zăganu, văzută dinspre Gropşoare (traseul 12).

14 - Cornişe pe muchia Zăganului.

din ce în ce mai alpin.

De la stâlp urcăm cam 1-1,5 ore, până pe o muchie stâncoasă și rotundă, de unde ne orientăm spre dreapta și după o scurtă distanță reîntâlnim marcajul cruce roșie, care vine pe sub stâncăriile amintite mai sus (foto 11).

De aici începe porțiunea alpină a traseului. Urmează o traversare printr-o zonă stâncoasă, spre Șaua Zăganu. Lăsăm stâlpii de marcaj și ne angajăm cu grijă în traversarea nu foarte lungă spre șa.

Parcursul nu este dificil, pericolul declanșării unei avalanșe fiind redus. Porțiunea poate avea pasaje cu gheață, caz în care folosim colțarii. În Șaua Zăganu sunt câțiva stâlpi de marcaj și o săgeată spre Poiana Stânei. Aici schimbăm iarăși direcția de mers, spre nord și intrăm pe creasta principală a masivului. Dacă vremea ne permite, admirăm abruptul Bucegilor, care domină culmile domoale ale Grohotișului și Neamțului (spre vest) și plaiurile troienite ale Siriului și Munților Buzăului (spre est). Dintre acestea din urmă se înalță în zare Masivul Penteleu, cu vârful sau piramidal.

Suntem cam la 3 ore de la stâna din Zăganu și vom aborda în continuare creasta principală a masivului.

Din șa urmează o porțiune relativ plană, apoi un făgaș stâncos pe care mai mult îl ghicim sub zăpadă; ocolim un prim vârfuleț stâncos, zona precedând un turn relativ impozant. Este chiar Vârful Zăganu (1817 m). În unele ierni se formează aici depozite de zăpadă și cornișe false impresionante având în vedere altitudinea masivului. Doar pădurea aflată relativ aproape mai face ca locurile să nu pară aproape similare cu marile masive ale Carpaților. După viscol stâncăriile se îmbracă în carapace de gheață (foto 12, 14, 15).

Trecem printr-o zonă accidentată, urmând muchia, matematic. Vârful Zăganu (foto 16) nu-l vom urca, efortul nefiind necesar (cu excepția perspectivei și a fotografiilor pe care le putem face). Se urcă cât mai sus pe culme, se ocolește vârful prin dreapta (est) și se coboară pe linia de cea mai mare pantă tot spre dreapta, vizând o strungă aflată între Zăganu și un turn masiv, retras din creastă. Este Turnul de Aramă, punct solid de reper în zonă (foto 17, 18). Ur-

15 - Iarnă grea pe muchia Zăganu.

16 - Sub Vârful Zăganu.

17 - Turnul de Aramă şi strunga sa (traseul 12).

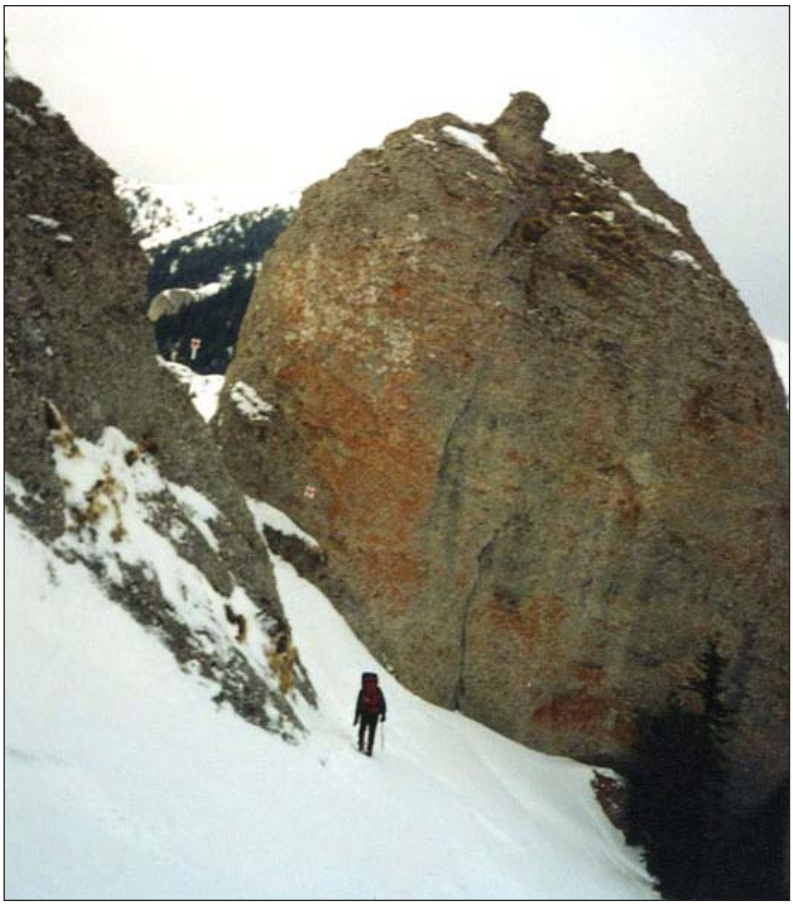

18 - Turnul de Aramă; fotografie luată în sens invers descrierii.

19 - Traversând spre Turnul de Arămă, dinspre Gropşoare; fotografie luată în sens invers descrierii.

21 - Traversând pe sub muchia principală a Zăganului; fotografie luată în sens invers descrierii.

22 - Şaua dintre Gropşoare şi Lanţuri (traseul 12); fotografie luată în sens invers descrierii.

22.1 - Turnul de Aramă din creasta Zăganului, urmat de Vf. Gropşoare (1883 m).

foto: Dan Nedelea

23 - Bivuac sub Vârful Gropşoare; cu Cristina Hera şi Adrian Vasilescu.

24 - Turnurile Zăganului, văzute de sub Gropşoare.

24.1 - Colţii Zăganului.
foto: Raul Darie (www.alpinet.org)

25 - Vârful Zăganu şi Turnul de Aramă, văzute dinspre Gropşoare (traseul 12).

27 - Pe muchia principală a Zăganului.

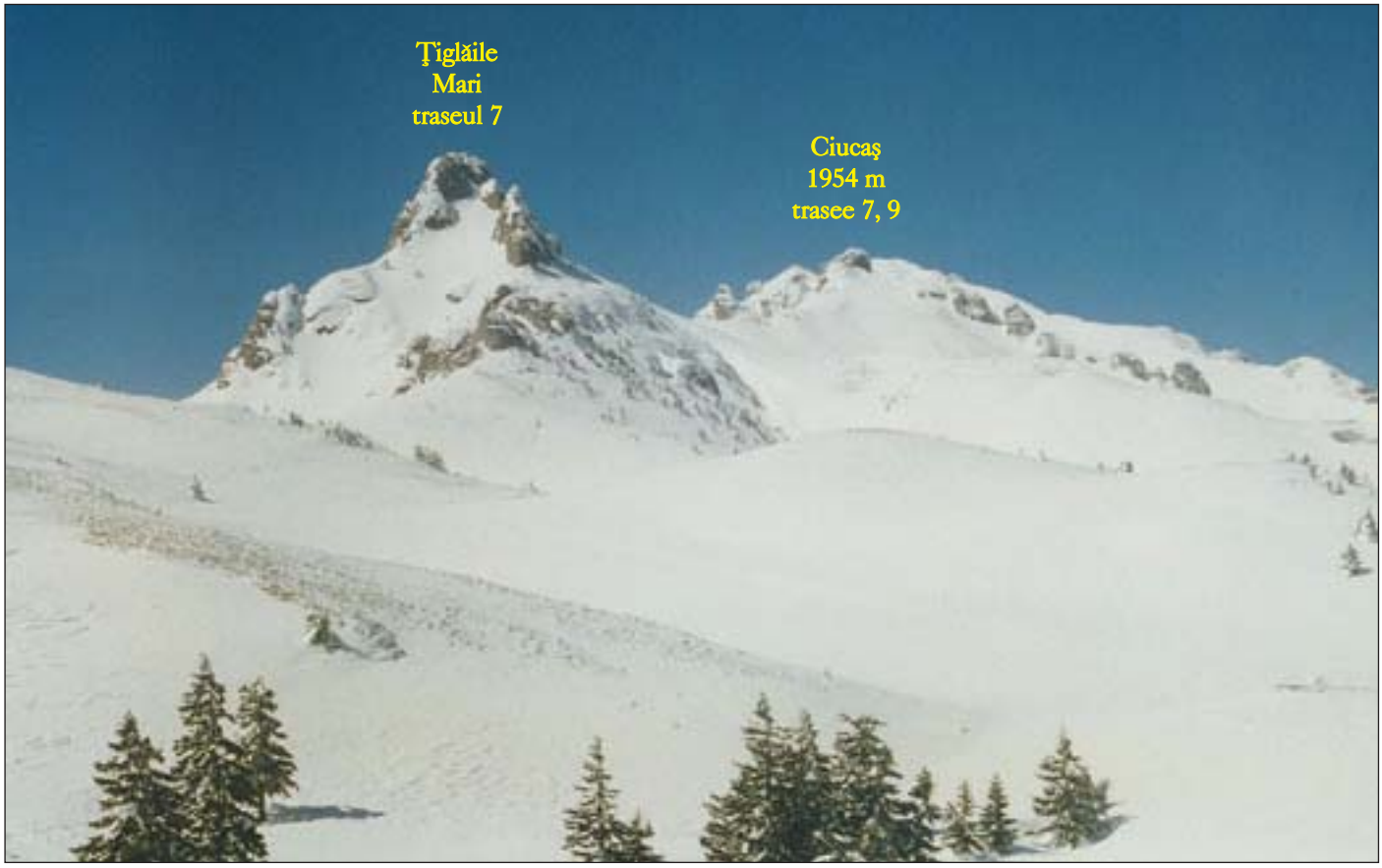

28 - Vedere de la fosta cabană Ciucaş, de-a lungul traseului 7.

29 - După Ţiglăile Mari, spre Vârful Ciucaş (traseul 7).

31 - Vedere, de pe traseul 7, printre Colţii Ţiglăilor.

cușul de la baza pantei până în strungă nu pune probleme, zăpada fiind solid ancorată acolo.

Din strunga Turnului avem de ales între traversarea pe sub culme sau urcușul pe vârfurile principale.

Este posibil ca traversarea să fie periculoasă. Este împărțită în două tronsoane, aproape egale: prima bucată, până în dreptul unui picior în care ne regrupăm și apoi porțiunea La Lanțuri, ceva mai alpină.

Urcușul pe vârfurile principale este istovitor, dar sigur, dacă judecăm sub aspectul avalanșelor. Va trebui să avem grijă la cornișe, pentru că versantul vestic (stânga) este abrupt și alpin. Sunt câteva șei de altitudine și zona este accidentată, dar elementară. Dacă optăm pentru această variantă, urcăm la colțari și piolet până în muchia principală, apoi sondăm cu bețele de schi eventualele cornișe aflate la obârșiile vâlcelelor și văilor sălbatice din stânga. Pioletul și colțarii își găsesc aici utilizarea.

Ambele variante se întâlnesc în șaua de după Lanțuri.

Traversarea primului tronson se va face cât mai aproape de zona superioară, evitând să tăiem depozitele de zăpadă. Pădurea din dreapta, aflată la câteva sute de metri, nu trebuie să ne dea iluzia unei siguranțe totale. La capătul traversării (2-300 metri) întâlnim o zonă mai calmă și ne putem regrupa, așa cum am zis.

Urmează bucata cea mai dificilă tehnic de până acum: porțiunea La Lanțuri. Sunt ierni în care aceste repere de vară nu există pur și simplu, fiind îngropate sub metri de zăpadă.

Dacă știm bine traseul, putem săpa în zăpadă și găsim capătul primului lanț, de care facem o asigurare cu cordelină pentru primul echipier. Dacă nu avem această posibilitate, putem urca muchia din față și depășim pe sus bucata aceasta; sau ne putem angaja - cu mare atenție - în traversare. Aceasta din urmă se va face numai pe rând și fără mișcări bruște, zona fiind pretențios de abordat după ninsori mari.

Porțiunea nu depășește 100 metri lungime și ne regrupăm într-o șa largă, aflată în creasta principală, unde ajungem și dacă optăm pentru creasta matematică (foto 22). Privind în urmă, porțiunea parcursă de la Turnul de Aramă încoace este cu adevărat interesantă și deloc banală (foto 19, 21). Colțarii și piole-

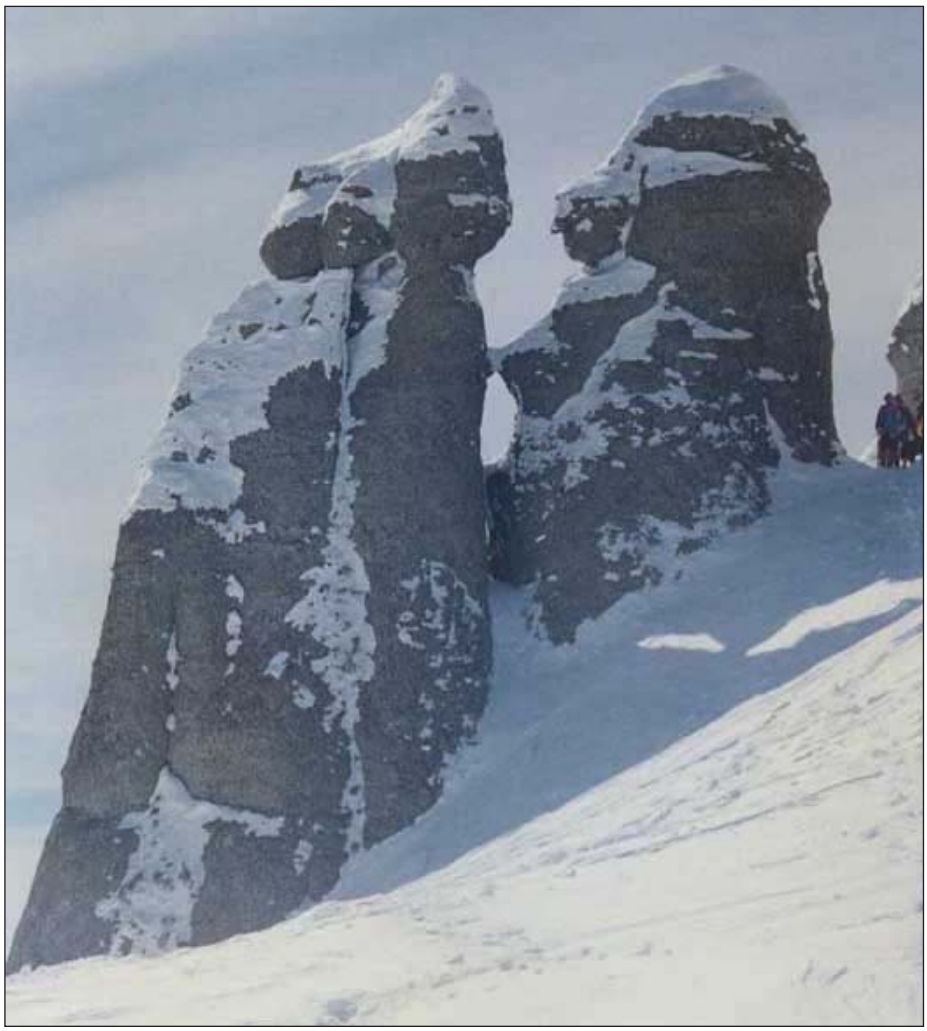

32 - Stâncile Babele la Sfat (traseul 7/ vezi şi imaginile de la pagina 21).

33 - În viscol, sub Căpăţâna de Zahăr, la coborârea de pe vârf spre fosta cabană Ciucaş (traseul 7).

34 - De pe Vârful Ciucaş (trasee 7, 9) vedere spre zona Ţiglăilor Mari (traseul 7).

36 - Turnurile Ţiglăilor Mari (traseul 7).

37 - Vedere de pe Vârful Ciucaş (1954 m/ traseele 7, 9).

tul ne-au fost de mare ajutor.

Din Şaua Zăganului am făcut 1-2 ore până aici.

În faţa noastră aspectul crestei este complet schimbat. Pădurea a revenit până aproape de culme şi aspectul domol este din nou omniprezent. Urcăm prin culoarul dintre brazi spre Vârful Gropşoare, pe o pantă istovitoare, cu zăpadă mare. În aceste locuri, dacă orele sunt înaintate, putem bivuaca la cort, zona fiind adăpostită de vânt (foto 23).

Urcuşul pe Vârful Gropşoare ne ia cam 1 oră din şaua de după Lanţuri. La 1883 metri, în punctul cel mai înalt de până acum, încep problemele de orientare pe vreme închisă, cu ceaţă şi/sau viscol. Zona este deseori bătută de vânturi foarte puternice, care pot contribui la pierderea direcţiei de deplasare.

După o privire aruncată asupra muchiei Zăganului şi a turnurilor sale (foto 24, 25, 27) continuăm spre nord nord-vest, pe culmile domoale, largi şi înierbate care ne cer atenţie deosebită pentru găsirea traseului. Marcajul cu stâlpi metalici există, dar poate fi lesne pierdut. Menţionăm că ambii versanţi sunt abrupţi şi prăpăstioşi, în ciuda începutului lor domol.

Ne vom strădui să urmăm culmea principală. Ca puncte de reper putem aminti două construcţii de tablă, de formă cilindrică, aflate chiar pe culme.

După aceste repere coborâm din ce în ce mai susţinut, până într-o şa unde se desprinde spre vest muchia Muntelui Roşu, cu traseul de coborâre spre cabana Muntele Roşu (punctul se numeşte La Răscruce). De la stâlp ne orientăm uşor spre dreapta (nord-est) şi urmăm platoul în coborâre, depăşind o nouă muchie care pleacă spre dreapta şi apoi paralel cu noi (Culmea Stâcoasă - Culmea Şuviţelor, peste Valea Părâul Alb). Zona este dificilă ca orientare, dar ne vom strădui să urmăm muchia principală, care se îndreaptă din nou spre nord.

Cam la 1-1,5 ore din Gropşoare ajungem în Şaua Gropşoare, la 1663 metri. De aici, spre dreapta (est), o muchie conturată se îndreaptă spre Curmătura Stânei (45 minute din creastă) de unde se poate ajunge în scurt timp la stânele din zonă (unde putem bivuaca).

Din Şaua Gropşoare ne orientăm spre vest (stânga) şi străbatem o zonă cu pădure rară şi ienuperi, în coborâre până în şaua largă a Chiruşcăi. Tronsonul este chinuitor din cauza zăpezii mari şi afânate. Orientarea este mai simplă, pentru că pădurea a apărut din nou şi semnele de marcaj sunt destule. (Din Şaua Chiruşca se poate coborî în Valea Berii, pe valea seacă aflată în stânga noastră. La scurt timp de la părăsirea şeii întâlnim pe stânga, în pădure, o colibă dărăpănată. În Şaua Chiruşca se poate monta cortul, zona fiind adăpostită de vânturi.)

Bucata Şaua Chirusca - zona fostei cabane Ciucaş este încărcată cu zăpadă până la refuz în unele ierni şi înaintarea este anevoioasă. O vom străbate cu răbdare, călăuziţi de marcajele aplicate pe copaci şi stânci. Direcţia de mers este vest. Din Şaua Gropşoare până la fosta cabană mergem cam 2 ore atunci când zăpada este mare şi afânată.

La ieşirea din pădure urcăm domol, ocolind uşor pe sub un vârfuleţ rotund, aflat în dreapta noastră; apoi, orientându-ne spre sud, ajungem la ruinele cabanei Ciucaş. Aici se poate (încă!) înnopta, în condiţii de bivuac. Dacă preferăm cortul, trebuie să-l adăpostim de vânturile puternice din zonă.

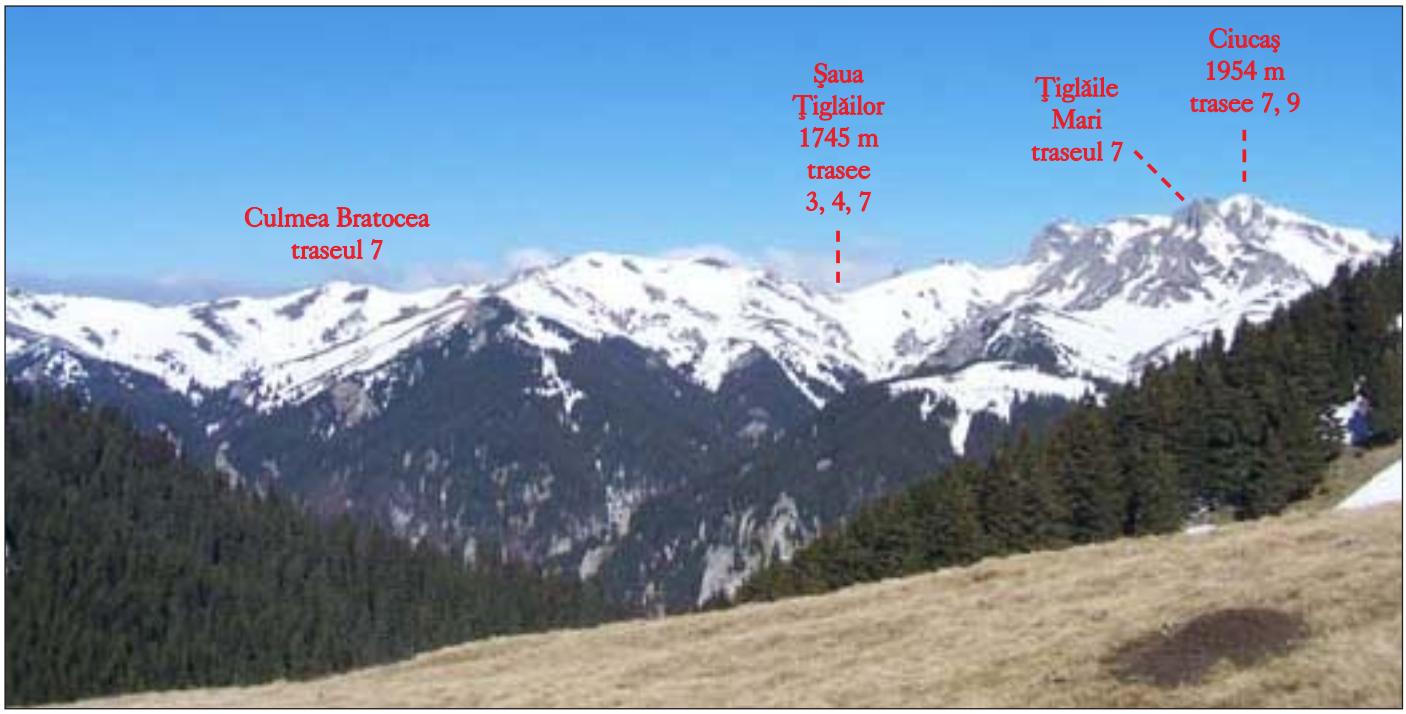

38 - Vedere de la cabana Muntele Roşu (trasee 11-13).

De la ruinele cabanei plecăm călăuziţi de stâlpii de marcaj spre nord-vest, în urcuş uşor pe sub o muchie rotunjită, aflată în dreapta noastră. O construcţie de fier, un schelet metalic, se află pe vârful rotunjit al culmii.

În curând ajungem într-o zonă plană (vezi imaginea 17 din parcurgerea de vară a masivului), în care vara se află un ochi de apă şi urcăm mai abrupt spre un vârfuleţ punctat de brăduţi şi ienuperi. După depăşirea acestui punct coborâm într-o şa (1685 metri), la ramificaţia spre Şaua Ţiglăilor (1745 m), aflată peste valea din stânga, în Culmea Bratocea. (Se putea ajunge în şaua de la 1685 metri şi pe marcajul de vară, care ocoleşte vârfuleţul prin dreapta, dar zăpada este de obicei mare şi vegetaţia ne încurcă la mers.)

Din şaua de la 1685 metri urcăm susţinut spre stâncile din faţa noastră, care marchează începutul Cetăţii Ţiglăilor Mari. De la bază, traseul de vară traversează pe sub abrupt, câteva sute de metri, având în dreapta un vâlcel din ce în ce mai clar conturat (foto 28).

Există mai multe variante de aici până în şaua de după Ţiglăile Mari:

- se poate coborî în vâlcelul amintit, din dreapta noastră şi se urcă pe el până la obârşie (variantă obositoare şi nesigură după ninsori mari);
- se coboară în vâlcel şi se urcă pe piciorul din dreapta sa cum privim spre Ciucaş (variantă obositoare, dar sigură 100%);
- traversarea pe sub abrupt, însoţiţi de marcajul de vară pe unele porţiuni.

Cum aceasta din urmă este varianta cea mai frecventată, o vom descrie în continuare.

De la baza stâncilor ne angajăm în traversare spre dreapta, pe sub abrupt, printre pâlcuri de brazi, cu atenţie şi numai când zăpada este consolidată. Vom depăşi un prim vâlcel, prin zonele cele mai accesibile şi fără să tăiem depozitele de zăpadă. Urcăm lin, de-a coasta şi traversăm apoi un alt vâlcel, ceva mai larg. După acest tronson ajungem la o muchie de piatră, reliefată. O depăşim şi coborâm în vâlcelul mare aflat în dreapta noastră, locurile fiind abrupte, dar accesibile. Zona superioară a vâlcelului este obositoare, dar relativ sigură. Sub formă de canion în miniatură, îl parcurgem pe fir până în şaua de după Ţiglăile Mari. De obicei adună multă zăpadă, dar zona nu este periculoasă de-cât în rare cazuri.

În şa am ajuns cam după 2 ore de la fosta cabană (foto 29). Admirăm abruptul Ţiglăilor şi zona stâncoasă şi accidentată de la obârşia Văii Ţiglăile (sud-vest). Se văd detalii ale Crestei Bratocea, complet diferită ca aspect (foto 31), amintind de Gropşoare.

Din şa depăşim, prin dreapta, un turn stâncos şi ascuţit, printr-o zonă calmă. După turn coborâm abrupt într-o şa, în zona stâncilor Babele la Sfat (foto 32). Acestea, aflate mai sus, pe stânga, sunt un punct de reper solid în zonă pe vreme rea. Continuăm pe partea dreaptă a abruptului, ocolind stâncăriile, urcând susţinut printr-o zonă cu ienuperi, mai domoală şi ajungem pe culme într-un loc îngust, la baza unui nou abrupt stâncos. De aici urmează o traversare care de obicei are pasaje cu gheaţă care reclamă folosirea colţarilor. Valea din dreapta este adâncă şi ne străduim să urcăm cât mai aproape de limita stâncii. La capătul tronsonului (100-150 metri), o stâncă cu formă specială se înalţă chiar pe muchie: Căpăţâna de Zahăr, bun punct de reper în zonă (foto 33).

De la Căpăţână traverseul continuă pe încă câţiva metri, până într-o şa largă. Mai avem acum un ultim pas de urcat spre Vârful Ciucaş. Ne aşteaptă un urcuş elementar, dar continuu, până la borna de beton aflată pe vârf, la 1954 metri.

Important nod orografic, Ciucaşul oferă perspective în toate direcţiile. Facem un tur de orizont (foto 34, 36) şi privim următoarea etapă. Puzderie de turnuri solitare sau grupate răsar din văile şi de pe culmile aflate de jur împrejurul Ciucaşului.

De pe vârf mergem o mică por-ţiune pe creastă, spre sud-vest şi apoi prindem să ocolim un turn stâncos, prin stânga şi coborâm susţinut pe vâlcelul aflat sub noi. Este un fir al Văii Ţiglăilor. Zona

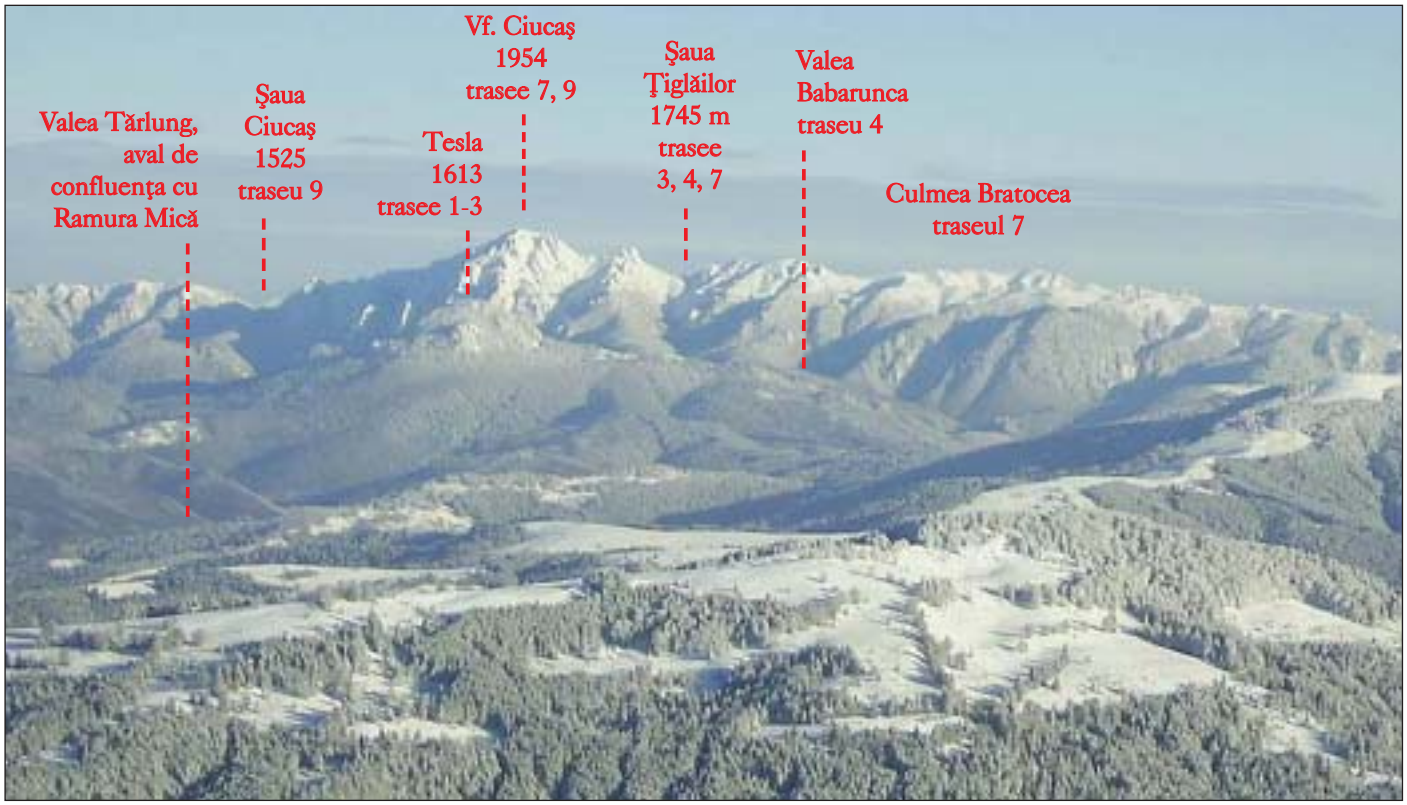

39 - Ciucaşul, văzut din Masivul Piatra Mare. În prim plan, Plaiul Bătrâna, până în Muntele Vaida (1528 m/ Munţii Grohotiş). Explicaţie (Emi Cristea - Braşov; Alina Mihaela Radu, Ică Giurgiu - Bucureşti).
foto: Dan Rotaru (www.alpinet.org)

poate prezenta în vremea zăpezilor abundente pericol de avalanșă. Nu prea avem cum s-o evităm, dar putem să reducem riscul.

Coborâm direct pe vâlcel până în traseul marcat, o bună diferență de nivel și apoi urcăm pieptiș spre dreapta, până ajungem în Șaua Țiglăilor (1745 m). Se poate urma și traseul de vară la coborârea de pe vârf, în anumite perioade. Acesta însoțește în porțiunea mediană o brână care are și câteva pasaje aeriene. Colțarii și pioletul le vom folosi în ambele variante.

Oricum am merge trebuie, la capătul pasajului, să ajungem în Șaua Țiglăilor, aflată în Culmea Bratocea. Străjuită de grupuri de stânci mai mari sau mai mici, șaua largă și clar conturată poate constitui un loc de bivuac la cort, cu condiția să-l adăpostim de vât (foto 37).

De aici dificultățile tehice au trecut și rămân doar de învins diferențele de nivel la care ne va supune Bratocea. Poteca de vară ocolește vârfurile prin stânga, deci este de nefolosit în perioada zăpezilor mari. Din vârful Ciucaș până în Șaua Țiglăilor am făcut cam 1-1,5 ore.

Din șa urcăm direct pe primul vârf, printre stâncăriile și tufele de ienupăr cu care suntem de acum obișnuiți. Urcușul este lung și obositor, dar elementar. După acest vârf creasta se conturează clar și vreme de 2-2,5 ore vom depăși mai multe înălțimi (5-6 la număr), urcându-le și coborându-le fără probleme deosebite. Cel mai impozant din zonă este Vârful Bratocea (1827 m), aflat aproape de Șaua Țiglăilor. Văile se adâncesc sub noi și urmând direcția sud-vest străbatem și toate porțiunile înalte ale crestei, fără probleme deosebite. Uneori sunt depozite de zăpadă și cornișe false, dar nimic periculos (foto 38).

Treptat, vegetația începe să apară sub forma copacilor izolați, semn că ne apropiem de pădure. Coborârea spre aceasta se face pe la obârșia unui vâlcel mai pronunțat, aflat în stânga noastră. Orientarea prin pădure este simplă și coborârea se face rapid până în zona releului și a construcțiilor din jurul său. Din Șaua Țiglăilor până la releu se fac cam 3 ore, în condiții de zăpadă mare. Colții Bratocei și Sfinxul Bratocei rămân în dreapta, în pădure.

De la releu, un drum carosabil înzăpezit coboară în serpentine și curând ajungem în poiana stânei din Bratocea. Ea se poate folosi pentru înnoptat în condiții de bivuac. De aici până în drumul național mai coborâm prin pădure maximum 30 minute. Din Pasul Bratocea (aflat pe șosea) până la Cheia mai facem încă 1-1,5 ore.

Schiurile de tură pot fi utile pe aproape întreg traseul, exceptând unele zone din Creasta Zăganului (din Șaua Zăganului până în șaua de după La Lanțuri) și bucata dintre Țiglăile Mari și Vârful Ciucaș. În rest, ajută mult la mersul prin zăpada mare, la coborârile în șei și reduc mult timpul de parcurgere al crestei.

Articole din revista Invitaţie în Carpaţi, serie nouă, despre Munţii Ciucaş:

Cetatea cu semimarcaj, nr. 62, paginile 48-51;
Ghidul Munţilor Ciucaş, nr. 83.

sumarul revistelor Invitaţie în Carpaţi

Sumarul
este deschis persoanelor
care transmit informaţii
(ştiri, fotografii,
articole, monografii).
contact: iic@alpinet.org,
muntiicarpati@rdslink.ro,
telefon 683.51.03

prima serie a revistei, anii 1997-2001, numerele 1-50
(mai jos, de exemplu IIC 1998-02 înseamnă anul 1998, numărul pe februarie)

seria nouă, din octombrie 2005, numerele 51-83
(de exemplu, IIC 55/ 71 înseamnă numărul 55, pagina 71)

Alpinism IIC 1998-02, IIC 1998-09, IIC 1999-07, IIC 1999-09, IIC 2000-01, IIC 2000-04, IIC 2000-06, IIC 2000-07, IIC 2000-10, IIC 2000-11, IIC 2001-01, IIC 2001-02, IIC 2001-04, IIC 2001-05, IIC 2001-10, IIC 2001-11, IIC 69/ 39, IIC 81/ 45

Aninei IIC 57/ 60

Baiului IIC 55/ 71

Berzunţi IIC 82/ 27

Bihor IIC 2001-04

biserici fortificate IIC 75/ 69

Bucegi IIC 1997-02, IIC 1997-03, IIC 1998-04, IIC 1998-12, IIC 1999-09, IIC 2000-04, IIC 2000-07, IIC 2000-10, IIC 2000-11, IIC 2001-01, IIC 2001-02, IIC 2001-04, IIC 2001-11, IIC 2001-12, IIC 63-66, IIC 69/ 39, IIC 70/ 50, IIC 76/ 3; IIC 81/ 10

Buila IIC 2000-04, IIC 56/ 49, 53

Bulgaria IIC 2001-11

canioane IIC 70/ 36; IIC 75/ 15

Câmpiile Banatului IIC 58/ 56

Căpăţânii IIC 55/ 62; IIC 58/ 44; IIC 70/ 55, 61; IIC 78/ 13

Ceahlău IIC 1999-12

Cernei IIC 2001-11

cetăţi IIC 53/ 17; IIC 71/3, 11; IIC 75/ 15; IIC 77/ 15; IIC 78/ 28; IIC 79/ 30

Cindrel IIC 78/ 28

Ciucaş IIC 1998-11, IIC 62/ 48, IIC 83

Codru IIC 68/ 26

Cozia IIC 56/ 39

Culoarul Rucăr-Bran IIC 58/ 22; IIC 75/ 15

Defileul Lăpuşului IIC 62/ 3

Depresiunea Almaş IIC 51/ 37; IIC 52/ 59

Dobrogea IIC 52/ 57; IIC 55/ 3; IIC 57/ 53; IIC 58/ 35; IIC 62/ 71; IIC 77/ 15, 33; IIC 78/ 38; IIC 79/ 21,30

echipament IIC 2001-08, IIC 56/ 32

escaladă IIC 2001-01, IIC 2001-06, IIC 2001-09, IIC 2001-11, IIC 52/ 50

Făgăraşului IIC 1997-01, IIC 1998-03, IIC 1998-05, IIC 1999-01, IIC 1999-03, IIC 2000-02, IIC 2000-03, IIC 2000-08, IIC 2000-09, IIC 2001-04, IIC 2001-06, IIC 2001-08, IIC 2001-10, IIC 56/ 55; IIC 57/ 3; IIC 59-61; IIC 67; IIC 70/ 10; IIC 75/ 61; IIC 76/ 66; IIC 81/ 10; IIC 82/ 47,63,82,83

faună IIC 51/ 26; IIC 52/ 11,19, 46; IIC 53/ 45; IIC 55/ 6, 11, 37, 47; IIC 56/ 22, 30, 34, 36; IIC 58/ 30; IIC 62/ 43; IIC 63-66; IIC 68/ 45; IIC 70/ 5, 8; IIC 71-73, IIC 83/ 44-47

fenomene IIC 70/ 10

floră, vegetaţie IIC 51/ 26; IIC 52/ 21, 29,32,37, 39, 40, 42, 43, 45, 46; IIC 53/ 9, 11, 16, 22,44,45,46; IIC 54/ 14,16, 44; IIC 55/ 7, 8, 9, 34, 50, 64, 70; IIC 56/ 17, 18, 25, 37, 41, 50; IIC 57/ 49; IIC 58/ 61; IIC

59-61; IIC 62/ 35, 43; IIC 63-66; IIC 69/ 36; IIC 71-73; IIC 74; IIC 79/ 7-13,53-57,66-68,72; IIC 81

Gilău IIC 2000-06, IIC 2000-07

Gutâi IIC 54/ 1, 41; IIC 69/ 3

Iezer-Păpuşa IIC 2000-08, IIC 51/ 31

Igniş IIC 57/ 10, 14; IIC 74/ 40, 45; IIC 77/ 44, 51; IIC 78/ 20; IIC 81/ 4

istoria Alpinet IIC 2001-10, IIC 52/ 3; IIC 53/ 44

Latoriţei IIC 52/ 65; IIC 53/ 24

Lăpuş IIC 54/ 3, 18

Leaota IIC 1998-04, IIC 51/ 34; IIC 58/ 3

Locvei IIC 57/ 60; IIC 78/ 3

Lotru IIC 57/ 42; IIC 68/ 50, 52; IIC 74/ 66; IIC 79/ 3

Maramureşului IIC 2000-11, IIC 55/ 29; IIC 62/ 60; IIC 70/ 11; IIC 78/ 56; IIC 81/ 48

Maramureşul istoric IIC 54/ 28, 46; IIC 68/ 35

Măcin IIC 2000-11, IIC 52/ 4, 50; IIC 68/ 3, 21; IIC 69/ 36; IIC 74/ 64; IIC 82/ 39,44

mănăstirile Neamţului IIC 56/ 5

Meseş IIC 62/ 35

Muntele Mare IIC 2000-06, IIC 2000-07

munţii lumii IIC 69/ 47

Nepal IIC 2000-03s

Oaş IIC 70/ 64

Obcina Mare IIC 54/ 50; IIC 69/ 33; IIC 75/ 47; IIC 76/ 61; IIC 79/ 58; IIC 81/ 45

Obcina Mestecăniş IIC 77/ 59

Pakistan IIC 2001-04

parapantă IIC 57/ 18; IIC 81/ 4

Parâng IIC 1999-04, IIC 1999-05, IIC 2001-08, IIC 70/ 3; IIC 74/ 3,19; IIC 75/ 3; IIC 77/ 3; IIC 81/33, 44

Pădurea Craiului IIC 2001-04, IIC 75/ 28

Descoperă - pe www.alpinet.org - motive pentru care revii la munte.

Pe Valea Cerbului (Munţii Bucegi).
foto: Sebastian Mastahac

Penteleu IIC 62/ 59

Piatra Craiului IIC 1998-06, IIC 1998-08, IIC 1998-09, IIC 1999-07, IIC 2000-10, IIC 2001-02, IIC 2001-05, IIC 2001-11, IIC 51/ 28; IIC 57/ 29, 35

Piatra Mare IIC 70/ 5

Podişul Someşan IIC 53/ 17; IIC 58/ 25; IIC 74/ 50

Podul Calului IIC 62/ 59

Poiana Ruscă IIC 1998-09

rafting IIC 68/ 35, 43

Retezat IIC 1998-01, IIC 1998-02, IIC 1998-07, IIC 1999-02, IIC 2000-01, IIC 2001-09, IIC 71-73; IIC 81/ 10

Rodnei IIC 1999-06, IIC 1999-08, IIC 2000-05, IIC 74/ 32, IIC 81/55,65,76,78; IIC 82/ 4,21

schi IIC 55/ 71; IIC 56/ 29

Siriu IIC 69/ 18; IIC 79/ 41

speologie IIC 1998-09, IIC 51/ 3; IIC 52/ 57; IIC 55/ 3; IIC 57/ 30; IIC 58/ 22; IIC 59-61; IIC 62/ 71; IIC 63-66; IIC 67; IIC 69/ 33; IIC 70/ 33, 36; IIC 74/ 19, 50; IIC 75/ 28, 47; IIC 76/ 24; IIC 77/ 59; IIC 78/ 3,38; IIC 79/ 28-29; IIC 80; IIC 81/ 76,78; IIC 82/ 21,83,84; IIC 83/ 46, 47

Stânişoara IIC 56/ 5

Suhard IIC 82/ 22

S.U.A. IIC 1997-04, IIC 1998-12s, IIC 55/ 74

Subcarpaţii Buzăului IIC 51/ 19

Subcarpaţii sudici IIC 69/ 28

Subcarpaţii Vrancei IIC 51/ 3

Şureanu IIC 54/ 53; IIC 70/ 25,33, 36;

Descoperă - pe www.alpinet.org - bucuriile care au zburat prea repede.

În Şaua Tâmpa (Masivul Postăvaru), Polyommatus icarus, mascul.
foto: Andreea Ghioca

IIC 76/ 24

Trascău IIC 2001-05

Turcia IIC 69/ 47

Ţara Bârsei IIC 56/ 34

Ţara Chioarului IIC 68/ 43; IIC 75/ 50

Ţara Codrului IIC 79/ 50

Ţara Oaşului IIC 76/ 55

Ţibău IIC 79/ 61

Ţibleş IIC 53/ 3; IIC 57/ 18

vegetaţie IIC 75/ 67; IIC 76/ 43,55; IIC 39,44

Vlădeasa IIC 1999-11

Vrancei IIC 62/ 59

vulcani noroioşi IIC 51/ 19; IIC 58/ 56

Ică Giurgiu

Descoperă - pe www.alpinet.org - file din enciclopedia ilustrată a naturii.

Fluturi Polyommatus icarus (explicaţie Andreea Ghioca).
foto: Ion Florin Cristescu

www.muntiicarpati.org
ghid montan la zi;
hărţi în premieră; fotografii de neuitat

www.cluburimontane.org
parteneri de drumeţie; chiar lângă tine

www.salvamont.org
ture mai sigure;
accidente evitate